

ŠVIETIMO NAUJIENOS

INFORMACINIS LEIDINYS

SPALIS

2012'9/320

Šiame numeryje skaitykite

Kviečiame į tarptautinę konferenciją 19

„Tyrėjų naktis“ 19

Ugdymas nauju – Emilijos Redžo – metodu 19

Mūsų vaikų šypsenos

„Rudenėlio taku“ 7

Rotušės aikštėje – visa Europa 8

Medžio improvizacijos...

Rugsėjo 28-ąją Vasario 16-osios gimnazijos parke Hiutenfelde (Vokietija) vyko taikosios dailės darbų atidengimo šventė. Renhofo sodybą, kurioje įsikūrusi gimnazija, papuošė tautodailininkų padirbti originalūs suolai ir stalai.

Visą savaitę gimnazijos parke dūzgė auksarankiai meistrai: projekto vadovas, Lietuvos tautodailininkų sąjungos Kauno bendrijos (LTSKB) pirmininkas Valentinas Jazerskas, tautodailininkas, dievdirbys Raimundas Blažaitis, tautodailininkai Antanas Lastauskas ir Remigijus Petrauskas.

KAIP KILO ŠIO PROJEKTO IDĖJA?

Jau seniai gimnazijos direktorė dr. **Bronė Narkevičienė** audė mintį, kad reikia atgaivinti parką. Mokykloje ir Vokietijos lietuvių bendruomenėje ne kartą lankėsi VŠĮ „Raudondvario dvaras“ direktorius **Zigmas Kalesinskas**. Per vieną iš pokalbių su gimnazijos direktore jie aptarė galimybę palikti ženklą Renhofo parke, vietoje, kuri nuo 1953-ųjų politinė ir kultūrinė prasme lietuviui buvo svarbus strateginis objektas, vietoje, kurioje įkurta neoficiali ambasada, buvo priimami svarbūs sprendimai Lietuvos nepriklausomybės kelio link. Idėja apie puikias galimybes skleisti profesionalių lietuvių meistrų meną Vasario 16-osios gimnazijoje Z. Kalesinskas pasidalijo su LTSKB pirmininku V. Jazersku. Idėja buvo ikūnyta Kultūros

Projekto komanda

rėmimo fondui pateikta projektine paraiška „Medžio skulptūros pleneras Vasario 16-osios gimnazijoje Hiutenfelde (Vokietijoje)“. LR kultūros ministerija skyrė 10 tūkst. litų projektui įgyvendinti. Taikosios dailės skulptūras meistrai dirbdino iš parke augusių ažuolų, kuriuos gimnazija buvo priversta nupjauti įgyvendindama

naudojimo priestato statybų projektą. Taip medis tarsi prisikėlė, atgimė iš naujo.

Projekto vadovas, LTSKB pirmininkas, etnologas, ekspertinės koordinacinės institucijos prie LR Seimo narys V. Jazerskas teigė, kad „nereikia tobulinti kaimiškos kultūros. Pagrindinis mūsų tikslas – autentiškumo paieškos. Kai gerai moki temą, tada jau gali „džiazuoti“. V. Jazerskas skaitė gimnazistams paskaitą tema „Lietuviškas suvenyras“. Jis atvėrė žinomus ir negirdėtus autentiškos lietuvių kultūros lobynus.

Projekto vadovas, kalbėdamas apie plenerą, pasakojo, kad meistrai Raimundas ir Antanas „jau turi savo braižą, o į plenerus kviečiame tuos, kurie gali dirbti prie žiūrovų – tai edukacinė aplinka, galimybė žmonėms prisiliesti prie tradicinės kultūros“.

Tautodailininkas R. Blažaitis kalbina mas visą laiką iš rankų nepaleido kalto, apgalvotas frazes nuolat lydėjo tuk tuk, tuk tuk... Jis tvirtino, kad kūrėjui „svarbiausia nusistovėję kanonai, jų sugadinti negali. Jeigu Dievulis su trimis vinimis, tai su trimis, ne keturiomis.“ Meistras bandė įtikinti, kad jo krašte, Alvite, žmonės sako: drožyba – moteriškas darbas, nes vyrams per sunkus. Vyriškio patirtis – nuo 1992-ųjų, jis dalyvauja respublikinėse ir tarptautinėse kūrybinėse stovyklose, pleneruose, konkursuose, triskart yra tapęs „Aukso vainiko“ laureatu.

Kalvarijos krašto tautodailininkas, meno kūrėjas, Marijampolės krašto konkursinės parodos aukso laimėtojas, respublikinės Liongino Šepkos parodos-konkurso keturiskart prizinininkas, respublikinių ir tarptautinių kūrybinių stovyklų dalyvis A. Lastauskas bandė įtikinti, kad su me-

džiu jam dirbti sekasi kur kas lengviau nei kalbėti. „Šitą darbą pradėjau neseniai, gal 2002-aisiais. Pats gyvenimas pastūmėjo. Pamačiau vieno meistro darbus ir „apakau“. Tada supratau, kad gyvenimas turi ir kitą pusę.“ Šiek tiek pamindžikavęs, pajuokavęs jis kalbėjo toliau: „Medis pats diktuoja savo sąlygas, turi išmokti jų klausytis. Kai kuri, įdedi daug darbo, tada tas dirbiny tampa tarsi savas vaikas, tokius vadinu „aukso fondu“.

Gimnazijos bendruomenė nuoširdžiai dėkoja projekto globėjui Z. Kalesinskiui, projekto vadovui V. Jazerskui, meistrams R. Blažaičiui, A. Lastauskui ir R. Petrauskui už kūrybines idėjas, buvimą kartu, Lietuvos ir Vokietijos ryšių sutvirtinimą, už tai, kad esame dideli mažos tautos žmonės.

Birutė AUGUSTANAVIČIŪTĖ

Mokslo metų pradžia

Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centre

Nuo šių metų rugsėjo 1 d., remiantis LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 26 d. įsakymu V-1043, įkurtas Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras (LMNŠC) sujungus Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos, Lietuvos jaunųjų gamtininkų, Lietuvos mokinių ir studentų sporto, Lietuvos jaunimo turizmo centrus.

LMNŠC suteiktos funkcijos inicijuoti ir dalyvauti rengiant teisės aktus, teikti siūlymus, kurti, diegti ir skleisti inovacijas neformaliojo vaikų švietimo politikos klausimais, rengti mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programas ir organizuoti jų vykdymą, teikti metodinę pagalbą.

Centras tęsia sujungtų įstaigų veiklas: neformaliojo mokinių švietimo metodikos, ugdymo karjerai, mokytojų kompetencijų, gabių ir talentingų vaikų, pilietinio, kūno kultūros ir sportinio, gamtinio ir ekologinio, turizmo ir etnokultūrinio, sveikatos ir saugos, mokslinio ir techninio, meninio ir kultūrinio ugdymo bei neformaliojo švietimo paslaugų teikimo srityse.

Šioms veikloms įgyvendinti toliau bus vykdomi ES struktūrinių fondų projektai, skirti atskleisti ir ugdyti mokinius – jaunuosius mokslininkus, tyrėjus, sukurti ir plėsti šalyje ugdymo karjerai sistemą. Daug dėmesio bus skiriama tautos dvasinio lobyno ir kultūros vertybių puoselėjimui, saugiam eismui, sveikai mokinių gyvenimui propaguoti.

Centras yra Lietuvos neformaliojo vaikų švietimo bei Europos vaikų ir jaunimo laisvalaikio organizavimo įstaigų (EAICY) asociacijų narys, toliau aktyviai dalyvaus tarptautinėje aplinkosauginio ugdymo programoje „Globe“, švietimo, mokslo ir technologijų jaunimo organizacijoje „MILSET“, UNESCO Baltijos jūros projekte. Ši veikla – puikus būdas sudominti Lietuvos vaikus ir jaunimą mokslo pasauliu, ištraukti į aplinkosauginį judėjimą.

Naujajame Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centre bus daugiau galimybių plačiau bendradarbiauti su įvairiomis mokslo institucijomis, universitetais, švietimo ir ugdymo įstaigomis, sporto federacijomis, visuomeninėmis organizacijomis.

Centras yra atviras visiems norintiems aktyviai dalyvauti neformaliojo švietimo veikloje, o mokiniams sudaro sąlygas turiningai leisti laisvalaikį, ugdyti savo kūrybinius gebėjimus ir pažinti profesijų pasaulio įvairovę techninio modeliavimo ir konstravimo, mokslo, meno, techninio sporto, turizmo, gamtinio ugdymo būreliuose, edukacinėse pamokėlėse ir neakivaizdinėse mokyklose. Pagrindinė šios veiklos siekiama – intelektualinė, kūrybinga jauna asmenybė.

Algirdas SAKEVIČIUS
LMNŠC direktorius

Edukacinis užsiėmimas jauniems gamtininkams

Šiame numeryje:

2

Medžio improvizacijos...

4-5

Savarankiškas mokymasis:
kompromisų paieška

Projektai

6-7

Produktyvusis mokymasis
Lietuvoje: drąsūs, ryžtingi ir
viltingi pirmieji žingsniai

8-9

Daugiafunkcis centras –
Balelių traukos vieta

10-11

Išėivijoje sau lygaus neturintis

12-13

„Renkuosi mokyt!“:
smalsu, įdomu, prasminga...

Lietuviška mokykla svetur

14-15

Europos mokykloje –
lietuviškai

Susipažinkime –
Lietuvos mokytojų asociacijos

16-17

Šokis – elegancija...

18

Pedagogų stažuotės:
metai be skambučio

Pasidalijo žinia

19

Savarankiškas mokymasis: kompromisų paieška

Rugsėį Švietimo ir mokslo ministerijoje (ŠMM) Lietuvos tėvų forumo iniciatyva vyko aktuali diskusija. (Tėvų forumas vienija šeimas, kurių vaikai ar vienas vaikas mokosi savarankiškai namuose.) Diskusijos objektas – naujasis „Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 (toliau – aprašas). Tėvai, kurių vaikai anksčiau nelankė mokyklos ir mokėsi savarankiškai namų sąlygomis, dabar netekę tokios galimybės, pasipiktino ir suvokė tai kaip tėvų teisių ribojimą savo vaiko atžvilgiu.

Prie apskritojo stalo susėdo ministerijos vadovai ir specialistai, Lietuvos tėvų forumo nariai (apie 20 atstovų) ir kitų suinteresuotų žinybų specialistai. Dalyvavo vaiko teisių apsaugos kontrolierės patarėjas Egidijus Meilus ir psichologė, Paramos vaikams centro direktorė Aušra Kurienė.

KAM PRIREIKĖ MINĖTO APRAŠO?

Albertas LAKŠTAUSKAS,

švietimo ir mokslo ministro patarėjas

Problema, kurią šiandien aptariame, atsirado dėl ydų, būdingų savarankiškam mokymuisi. Iškilusią problemą ministerijai, atsakingai už valstybinį švietimą, teko spręsti. Tačiau sprendžiant savarankiško mokymosi bėdas jūs, kurie čia atvykote ir buvote pasirinkę tokį mokymo būdą, dabar praradote galimybę mokyti vaikus taip, kaip pageidaujate. Todėl ir diskutuojame. Sprendimai buvo priimti ne todėl, kad kam nors pablogintume situaciją.

Stanislava STROLAITĖ,

ŠMM švietimo organizavimo skyriaus vyriausioji specialistė, viena iš pagrindinių dokumento rengėjų

Švietimo įstatymas, įsigaliojęs 2011 m. liepos 1 d., įpareigojo švietimo ir mokslo ministrą patvirtinti aprašą. Dėl savarankiško mokymosi darbo grupė (dirbo aštuoni Švietimo ir mokslo ministerijos specialistai) labai daug diskutavo. Švietimo įstatyme įrašyta nauja nuostata, kad mokiniai privalo lankyti mokyklą (46 straipsnis, 2 dalis, 2 punktas). Buvo sutarta, kad savarankiškai mokiniai gali mokytis tik dėl labai svarbių aplinkybių: besigydantys sanatorijose ir ligoninėse, dėl laikinai atimtos ar apribotos laisvės, jei nesusidaro laikinoji grupė mokytis tam tikro dalyko, dalyko modulis.

Darbo grupės nuomone, mokymasis savarankiškai kelia itin daug abejonių. Ar mokinyš įgis kokybišką išsilavinimą, jei

jis nuo pirmos iki dvyliktos klasės mokysis savarankiškai namuose? Mokymasis namuose valstybei (mokesčių mokėtojams) brangiai kainuoja. Septyniems savarankiškai namuose besimokantiems mokiniams reikėtų skirti tiek lėšų, kiek skiriama vienam klasės komplektui (apie 100 tūkst. Lt per metus). Ar tai neviršija finansinių valstybės galimybių? Taip pat buvo vertinamas mokinių socializacijos aspektas.

Regina KLEPAČIENĖ,

ŠMM švietimo organizavimo skyriaus vedė

Prasidėjus emigracijai mokyklos ėmė tuštėti. Bet dauguma išvykusių į užsienį vaikų buvo įrašyti kaip besimokantys savarankiškai. Ypač tuo pasinaudojo mokyklos, kuriose buvo vos keliasdešimt mokinių. Užfiksuota atvejų, kai pusė mokyklos mokinių įrašyti kaip besimokantys savarankiškai. Nepagrįstai buvo leidžiami mokesčių mokėtojų pinigai. Aprašu siekiama, kad vaikų švietimui skirtos lėšos būtų naudojamos skaidriai.

Dabar užsienio šalyse laikinai besimokantiejiems nuotoliniu būdu galime pateikti visą ugdymo planą arba lituanistinio švietimo bloką (lietuvių kalba, Lietuvos istorija, Lietuvos geografija, gamtos pažinimas). Visiems, kurie yra išvykę į užsienį, kad grįžę galėtų vėl įsiliesti į ugdymo procesą ir tęsti mokslą. Apraše įtvirtinta svarbi nuostata: leista visiems 1–12 klasių mokiniams mokytis nuotoliniu būdu, jei Vaiko teisių apsaugos tarnyba tai rekomenduoja.

Iš tėvų pasisakymų:

„Norint mokyti nuotoliniu būdu reikia gauti Vaiko teisių apsaugos tarnybos rekomendaciją. Tarnybos jas išduoda nenoriai.“

„Tėvai, gyvenantys mieste, gali pasirinkti. Jei nesutaria su mokytoja, perkelia vaiką į kitą mokyklą. Bet tie, kurie gyvena vienkiemiuose ar mažose gyvenvietėse, pasirinkimo neturi. Jei įvyksta konfliktas su mokytoju, vaiko gyvenimas paverčiamas pragaru... Vaiko teisių apsaugos tarnybos specialistai dažnai nepakankamai įsigilina į tuos vaiko, mokytojo bei tėvų santykius ir problemą sprendžia tiesmukiškai.“

„Aš noriu savo vaikui samdyti privačius mokytojus. Sutinku už savo pinigus rengti konsultacijas. Ar negalėtų mokytojai žinių kokybę įvertinti per atsiskaitymus? Jeigu vaikas reguliariai atsiskaito, matyti, ar jis moka, ar nemoka...“

„Norėčiau pasisakyti dėl skaičių. Man jie nieko nereiškia. Aš turiu vieną vaiką. Man jis yra vienintelis ir šiuo metu svarbiausias. Man nesvarbu, ar tūkstantis, ar dešimt tūkstančių mokosi mokykloje. Tai man ne rodiklis. Man svarbi mano vaiko gyvenimo kokybė.“

„Nenoriu, kad mano vaikas įgytų blogų įpročių, ko galima labai greitai išmokyti mokykloje.“

„Vaiką reikia saugoti, o mokykloje saugoti neįmanoma. Klasėje – 30 mokinių ir viena mokytoja. Ką ji padarys? Šeimoje yra kitaip...“

„Daugelyje valstybių namų mokymas yra gana plačiai paplitęs. Parengta konkreti sistema, leidžianti kelti namų mokymo veiksmingumą ir jį kontroliuoti. Mokydamasis namie sąmoningų tėvų vaikas nesėdi namuose. Mes, pavyzdžiui, važiuojame ar einame į muziejus, teatrus. Atsiranda daugiau laiko, vaikas yra kur kas mažiau pavargęs, visą dieną gali ką nors veikti. Kai vaikas grįžta iš mokyklos, jis jau nieko nebenori. Socializacija vyksta natūraliai. Be to, dar yra ir kiti socializacijos būdai – būreliai. Jeigu ši sistema būtų išplėta, vaikai galėtų dažniau susitikti ir bendrauti tarpusavyje. Socializacija plačiąja prasme vyksta, tik kitokia forma. Mokykla nėra vienintelis būdas vaikui socializuotis. Savarankiškas mokymasis namuose nėra blogesnis būdas, o gal net geresnis...“

Grażina ŠEIBOKIENĖ,

I. e. p. ŠMM Bendorjo ugdymo ir profesinio mokymo departamento direktorė

Švietimo įstatyme įrašyta nuostata, kad vaikas privalo lankyti mokyklą, o tėvai turi užtikrinti vaiko privalomą mokymąsi. Tokia yra daugelio šalių patirtis. Akivaizdu ir suprantama, kad vaikui reikia bendravimo daugiau, nei gali užtikrinti šeima. Ji, nors

ir tobula, viena nepajėgia duoti vaikui visko, kad jis galėtų gerai jaustis kintančioje visuomenėje. Dėsninga ir natūralu, kad dalį atsakomybės iš tėvų perima valstybė. Tam kuriamos tokios institucijos kaip mokykla...

Audrius MURAUSKAS,

Lietuvos tėvų forumo tarybos pirmininkas

Tėvai informavo, kad nebegali įprastu būdu mokyti savo vaikų. Kreipiausi į ministeriją ir išsakiau savo nerimą. Todėl mes čia. Akivaizdu, kad yra tėvų, kurie pasiryžę neatsisakyti savarankiško mokymosi namuose. Manau, **turi atsirasti namų mokytojų krepšelis**, kurį tėvai galėtų pasirinktinai naudoti kviesdamiesi specialistus... Bet tėvai nebūtinai privalo kviesiti mokytoją iš tos mokyklos, jei jis yra prastas mokytojas... Keista dviprasmybė. Mes pradėjome nuo socializacijos problemų. Dabar siūloma moderni socializacija – internetas. Šiandien suvokiame, kad ieškosi- te galimybių tikram namų mokymui.

Aušra KURIENĖ,

Paramos vaikams centro direktorė, psichologė

Mes ugdome vaikus, kurie nenori lankyti mokyklos arba negali jos lankyti. Aš dirbu su labai individualiais vaikais. Per metus mes prigludžiame apie 300 vaikų, patyrusių daugiausia tėvų smurtą. Nuolat susiduriame su tvirkintais, sumuštais, sužalotais vaikais. Kalbomis, kad tėvai geriausiai žino, ko vaikui reikia, manęs tikrai neįtikinsite. Yra labai daug tėvų, kurie skriaudžia savo vaikus ir tikrai nežino, ko jų vaikui reikia... Jūs reikalaujate, jūs norite. Tam tikra prasme galiu suprasti kaip mama: norite savo vaikui išskirtinių sąlygų. Bet tai reiškia, kad likusieji gaus visko mažiau. Ogi todėl, kad jūsų vaikas

kainuos brangiau. Mes linkę nepaisyti svarbių kriterijų. Čia labai daug kalbama apie tai, kokią vaiką reikia užauginti, kokią nori užauginti tėvai. Manau, neatsižvelgiama į vaiko poreikius – kas jis yra iš tikrųjų. Viena vaiko raidoje neišvengiama – jis eina į mokyklą. Mokykla yra progresas, bet Lietuvoje labai daug blogų mokyklų, blogų mokytojų. Turime mokyklų, kurio-

se neturėtų būti nė vieno vaiko. Suprantu tėvus, kurie nori apsaugoti vaikus nuo tokios mokyklos. Bet jūs esate nepamainomi individualistai. Taip saugote savo vaikus ir neatsižvelgiate į tai, kad kiti vaikai dėl tam tikros emocinės būklės tikrai negali lankyti mokyklos. Kviesčiau pagalvoti apie tai, ką daryti, kad ir jūsų vaikams būtų gerai, ir kita dalis vaikų nenukentėtų...

KAS PASIEKTA, DĖL KO SUSITARTA?

R. KLEPAČIENĖ

Tėveliai, jūs turite teisę mokyti savo vaikus namie ar kur benorėtumėte. Tokia galimybė yra apraše: įteisintas nuotolinis mokymas nuo pat pirmos iki dvyliktos klasės. Dabar vaikas neprivalo būtinai eiti pas kaimo mokytoją ar lankytis pas jį atsiskaityti. Vaikas, gyvendamas, sa-kykim, Klaipėdoje, gali mokytis Vilniaus mokykloje ar Šiaulių ugdymo įstaigoje. Šios mokyklos turi jau parengtus nuotolinio mokymo mokytojus, visą mokymo vaizdo medžiagą.

S. STROLAITĖ

Nuotolinis mokymas – naujovė. Rengsime išsamų aplinkraštį vaiko teisių apsaugos tarnyboms, kuriame paaiškinsime: jeigu vaikas nėra įrašytas į rizikos šeimų grupę, vaiko teisių apsaugos tarnybų specialistai neturi sudaryti kliūčių tėvams gauti rekomendaciją.

Ministro patarėjo nuostatai, kad nuotolinis mokymas – kompromisinė galimybė, pritarė diskusijoje dalyvavę Lietuvos tėvų forumo atstovai.

Mūsų inf.

A. MURAUSKAS

Lietuva namų mokymo neišvengs. Tokia yra pasaulinė tendencija. Vyksta tam tikri lūžiai ir šis klausimas vėl iškils. Palikti spręsti vien tik vaiko teisių apsaugos kontrolieriams, kurie tik subjektyviai gali įvertinti – taip pat ne išeitis. Reikėtų sukurti sistemą, kad išvengtume subjektyvumo.

A. LAKŠTAUSKAS

Nuotolinis mokymas – kompromisinė galimybė. Kartu, turiu omenyje Švietimo ir mokslo ministerijos specialistus bei Lietuvos tėvų forumo atstovus, ieškosi- me tinkamiausių sprendimų. Į klausimą, ar reikalinga tėvų praktikų konsultacija ieškant tolesnių sprendimų dėl mokymosi namuose tvarkos, atsakau – būtų naudinga. Pasiūlytas mokymo būdas nėra visiškai adekvatus savarankiškam mokymuisi namuose.

Prasidėjo registracija į metodines dienas

Spalio 29–30 d. ir lapkričio 29–30 d. Vilniuje rengiamos metodinės dienos meninio, socialinio, gamtamokslinio, dorinio, pradinio ugdymo, informacinių technologijų, užsienio kalbų bei lietuvių kalbos ir literatūros mokytojams. Metodinės dienos – tai nemokami vienos dienos konferencinio tipo renginiai, skirti visiems mokytojams, norintiems susipažinti su ugdymo turinio naujovėmis. Užsiregistruoti galima Ugdymo plėtotės centro interneto svetainėje www.upc.smm.lt.

Per 2012–2013 m. m. numatoma surengti 20 metodinių dienų. Bus kviečiami ir lektoriai iš užsienio. Metodinėse dienose mokytojams bus pristatomos pasaulinės ugdymo praktikos tendencijos, ugdymo turinio naujovės, tokios kaip vertinimo ir įsivertinimo kaita, kūrybiškumo ugdymas ir kt.

Metodinėse dienose meninio ugdymo mokytojai susipažins su pasaulinėmis meninio ugdymo praktikos tendencijomis, naujausiais Lietuvos meninio ugdymo dokumentais, nuodugniau aptars mokinių meninio ugdymo dalykų pasiekimų vertinimo sistemą.

Socialinio ugdymo mokytojai aptars naują socialinių mokslų Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo projektą, analizuos darbų aplanko sudedamąsias dalis.

Dorinio ugdymo mokytojams bus siūloma susipažinti su etiketo ir kultūrų įvairovės modulio gairėmis, bioetikos ir ekologijos modulio gairėmis, aptarti krikščioniškos šeimos modulio programos aktualumą.

Gamtamokslinio ugdymo mokytojai nagrinės darbų aplanko sudarymo principus, standartizuotos formos diagnostinių užduočių pavyzdžius, mokinio ir mokytojo veiklą sudarant aplanką bei aplanko vertinimą, susipažins su tiriamųjų darbų vertinimo kriterijais.

Pradinio ugdymo mokytojai susipažins su „Pradinių klasių mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo metodinėmis rekomendaci-

jomis“ ir mokinių bendrųjų kompetencijų ugdymo pavyzdžiais, aptars mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo etapus, išsiaiškins kokybiškos pamokos reikalavimus smulkiau aptardami pradinių klasių mokinių pasiekimų vertinimą.

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai analizuos lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminų 2013 m. vertinimo normas, aiškins, kaip jos pritaikomos vertinant literatūrinį ir samprotavimo rašinius.

Su užsienio kalbų mokytojais numatyta aptarti komunikacinio užsienio kalbų kryptingumo teorinius pagrindus, kaip lanksčiai vadovautis bendrųjų programų nuostatomis, supažindinti su mokomosios medžiagos, mokymosi proceso diferencijavimo per konkrečias mokymo priemones pavyzdžiais ir t. t.

Apie projektą plačiau –

www.upc.smm.lt/projektai/pkt/naujienuos/mdienos.php.

Daugiau informacijos suteiks Salomėja Bitlieriūtė, projekto veiklos vadovė, tel. (8 5) 277 2194, el. paštas – salomeja.bitlieriute@upc.smm.lt.

Produktyvusis mokymasis Lietuvoje: drąsūs, ryžtingi ir viltingi pirmieji žingsniai

Rugsėjo 1-ąją į mokyklos suolą sėdo beveik keturios dešimtys produktyviojo mokymosi mokinių trijose mokyklose Kaune, Kėdainiuose ir Panevėžio r. Paįstrio gyvenvietėje. Šiems mokiniams nusišypsojo laimė pirmiesiems Lietuvoje išbandyti eksperimentinį alternatyviojo ugdymo modelį – produktyvųjį mokymąsi. Pavasarį laimėję atranką mokytojai visą vasarą stropiai ruošėsi kurti produktyviojo mokymosi klases: mokėsi seminaruose, lankė tokias mokyklas seniai ši modelį įgyvendinančioje Vokietijoje, kvietėsi konsultantus iš Europos produktyviojo mokymosi instituto (IPLE – Institute for Productive Learning in Europe, Vokietija) į savo mokyklas, daug dirbo individualiai. Nemažai pastangų įdėjo ir kviesdami mokinius, bendraudami su tėvais, rengdami mokyklos bendruomenės ir savo partnerius. Pirmomis rugsėjo dienomis mokyklas aplankė projekto „Alternatyvusis ugdymas“ komanda ir konsultantas Holgeris Mirovas (Holger Mirow) iš jau minėto IPLE. Jie pedagogams, mokiniams, jų tėvams, švietimo skyrių atstovams, būsimiems praktikos vadovams ir žiniasklaidai trumpai papasakojo apie projektą ir vieną iš modelių – produktyvųjį mokymąsi, pasidalijo pasauline ir ypač vokiškąja patirtimi, aptarė kelis skirtingus atvejus, kaip produktyvusis mokymasis padėjo jaunuoliams išnaudoti geriausias savo savybes ir gebėjimus siekiant mokslo.

Anot vokiečių konsultanto, visose bendruomenėse, mokyklose ir klasėse yra mokinių, kurie linksta į mokymąsi praktikos vietoje, nepriklausomai nuo jų akademinio gebėjimų. Bendraujant su suaugusiaisiais paprastai nebūna sudėtinga įrodyti produktyviojo mokymosi priva-

lumus. Daugelis pamąsto, kad būtų buvę puiku, jei jaunystėje būtų galėję šitaip mokytis. Šis metodas, pasak H. Mirovo, tikrai negali būti taikomas visiems vaikams, tačiau aktyvesniems, judresniems, sunkiau susikaupiantiems ar greitai visko išmokstantiems mokiniams galimybė nesėdėti mokyklos suole po 7 val. per dieną, 5 dienas per savaitę galėtų būti puiki išeitis panaudojant savo gebėjimus. Palyginti nemažai laiko ne mokyklos suole leidžiantys mokiniai Vokietijoje mokosi ne kiek ne prasčiau nei įprastas mokyklas lankantys jų bendraamžiai: egzaminų rezultatai atitinka šalies vidurkį. Įdomi detalė: gimtosios kalbos egzaminų rezultatais produktyviojo mokymosi mokiniai lenkia „įprastuosius“. Mokiniais dažnai tenka raštu ir žodžiu pasakoti savo išpildžius iš praktinio mokymosi vietų, dalytis su klasės draugais savo sėkmėmis, netikėta patirtimi, ieškoti atsakymų į klausimus ir patarimų, o tai puikus ir veiksmingas būdas lavinti savo gimtąją kalbą.

Pagal vokiečių diegiamą metodiką rugsėjį ir spalį jaunuoliai stengiasi apsiprasti su naujuoju mokymosi būdu, susipažinti su mokytojais. Šiuo laikotarpiu produktyviojo mokymosi pedagogams tenka ypač sudėtinga užduotis: išsiaiškinti, koks tikrasis vaikų turimų žinių lygis, kokie jų lūkesčiai, pomėgiai ir galimybės, susipažinti su praktikos vietomis ir padėti mokiniams jas tinkamai pasirinkti, parengti individualias užduotis ir pritaikyti jas mokantis tam tikroje praktikos vietoje. O mes tęsiame pažadus ir supažindiname „Švietimo naujienų“ skaitytojus su visomis trimis produktyviojo mokymosi klasėmis ir su pirmosiomis savaitėmis jų nuveiktais darbais.

KAUNIEČIAI APIE SAVE PAPASAKOJO NET VICEMINISTRUI

Kauno Rokų vidurinėje mokykloje produktyviojo mokymosi klasę aktyvios mokytojos **Vanda Mažeikienė** ir **Asta Karlienė** pradėjo formuoti dar birželio mėnesį. Rugsėjo 1-ąją šioje klasėje pasitiko dešimt mokinių, trys iš jų čia mokytis atėjo net iš kitų mokyklų. Mokytojos džiaugiasi, kad mokiniai čia labai įvairūs – yra ir gabių vaikų, yra ir tokių, kuriems mokytis įprastoje klasėje nebuvo labai įdomu. Šiek tiek kitaip (integruojant dalykus, organizuojant pamokas už mokyklos ribų, įtraukiant įvairius partnerius iš Rokų bendruomenės ir pan.) šioje mokykloje buvo mokomasi ir anksčiau, todėl ugdymo plano suderinimas su produktyviojo mokymosi metodikos ypatumais nebuvo itin sudėtingas. Suplanuota daugiau integruotų pamokų: istorija ir geografija, fizika ir chemija, matematika ir lietuvių kalba, rusų kalba ir ekonomika, be to, visos pamokos kiekvieną savaitę integruojamos teminiu principu – tam sudarytas atskiras humanistinio ugdymo planas „Auginu gyvybės medį“, susitarta su šalia mokyklos veikiančiomis Rokų bendrovėmis dėl mokinių praktikos vietų ir darbas prasidėjo.

Rugsėjį „produktyviukai“ spėjo apsilankyti ir ekskursijoje Vilniuje, kur pamatė ne tik žymiausius sostinės simbolius, bet ir keletą mažiau turistų lankomų vietų, išgirdo daug naujų ir įdomių dalykų iš Vilniaus istorijos. Ekskursijos dalyviai senamiestyje netikėtai sutiko švietimo ir mokslo viceministrą **Vaidą Bacį**, o šis ne tik mielai pakvietė apsilankyti ministerijoje, pasėdėti paties ministro kėdėje,

nusifotografavo su būriu mokinių ir mokytojomis, bet ir padovanojo knygų, žurnalų, plakatų. Netikėtas susitikimas buvo įdomus visiems: mokiniai galėjo apžiūrėti ministeriją „iš vidaus“, o vienam iš „Alternatyviojo ugdymo“ projektą inicijavusios ministerijos vadovų teko „gyvai“ susipažinti su tiesioginiais projekto dalyviais, išgirsti, kuo jie gyvena ir ko tikisi iš produktyviojo mokymosi.

KĖDAINIŲ JAUNIMO MOKYKLOS „PRODUKTYVIUKAI“ – VIENA DIDELĖ ŠEIMA

„Sveiki atvykę į jaunimo mokyklą“. Toks užrašas ant stiklinių durų pasitinka kiekvieną, atvykusį į Kėdainių jaunimo mokyklą. O atvėrusįjį šias duris pakalbina ir palydės bet kuris, kas tuo metu bus šalia, nesvarbu, ar tai budėtoja, ar direktorės pavaduotoja, ar mokinys. Vos įžengus į šią šviesią ir jaukią mokyklą pasijauti kaip savo namuose. Nenuostabu, kad ir buvusiam fizikos kabinete įsikūrę produktyviojo mokymosi mokiniai su savo „auklėtojomis“ **Laura Paulauskiene** ir **Violeta Ramanauskaite** bendrauja kaip su mamomis. „Auklėtoja, duokite telefoną, reikia paskambinti mamai, mano sąskaita baigiasi“, – prašo viena mergaitė, kuriai suplyšo batelis. „Mokytoja, arbatą gersite su cukrumi?“ – pildamas karštą vandenį puodelin rūpestingai teiraujasi jaunuolis. Nors ši klasė suburta naujai, jau nuo pat pirmų dienų visi draugiškai bendrauja, patyčios ar abejingumas klasės draugams čia nebūtų toleruojami. Kukli mokyklos naujokė iškart buvo įtraukta į kolektyvą, o ją globoti ėmėsi pati klasės lyderė. Pirmomis rugsėjo dienomis klasė spėjo paįskylauti, artimiau vieni kitus pažinti. Mokytojos jau susipažino su kiekvieno rūpesčiais, svajonėmis ir viltimis pradėdant naujus mokslo metus produktyviojo mokymosi klasėje.

„Jaunimiečiai“ – bene drąsiausi ir atviriausi iš visų produktyviojo mokymosi klasių mokinių. Jų ir klasė gausiausia – net 15. Šie jaunuoliai daug tikisi iš naujų mokslo metų, jų vizija – praktika kavinė-

se ir baruose, ugniagesio poste, elektriko dirbtuvėje, grožio salone, trąšų ir ledų gamyklose. Yra jaunuolių, puikiai kalbančių keliomis užsienio kalbomis, norinčių išbandyti ir vertėjų duoną. Mokyklos direktorė **Alma Jociuvienė** aktyviai dalyvauja ieškant praktikos vietų, pati aplankė ne vienos rajono įmonės vadovą ir sutarė dėl mokinių priėmimo į jas. Kol kas šios mokyklos mokiniai praktikos vietose mokysis tik kelias valandas per savaitę, vėliau, kai visi apsipras su naująja metodika, šis laikas bus pratęstas.

PAJSTRIO MOKYKLOJE BUS ĮGYVENDINAMAS VOKIŠKAS PRODUKTYVIOJO MOKYMOSI VARIANTAS

Panevėžio r. Pajstrio Juozo Zikaro vidurinėje mokykloje produktyviojo mokymosi klasė įkurta kabinetuose virš mokyklai priklausančio vaikų darželio. Nuošaliai įrengti kuklūs, bet jaukūs kambarėliai – puiki vieta darbui su mokiniais. Ši mokykla priėmė drąsų sprendimą sekti tikruoju Vokietijos pavyzdžiu – su jaunuoliais dirbs du produktyviojo mokymosi pedagogai, kurie ne tik rengs individualias praktines užduotis, padės mokiniams rasti praktikos vietas ir lankys jose savo mokinius, bet ir konsultuodamiesi su specialistais dėstys visus dalykus ir devintų, ir dešimtų klasių mokiniams. Mokytojams **Rasai Urbonavičienei** ir **Vaclovui Krikščiūnui** tai bus nemažas iššūkis, kuriam jie rengėsi visą vasarą ir tęsia pasirėngimą toliau. Tėvų, pedagogų, švietimo specialistų abejones dėl mokymosi kokybės lengvai išsklaido konsultantas H. Mirovas. Anot vokiečio, tai labai įprasta jų šalyje, nes nėra tokio dalyko, kurio negali aukštąjį išsilavinimą turintis pedagogas, pasitaręs su dalyko mokytoju, išdėstyti mokiniui. Tuo labiau kad produktyviajame mokymesi pabrėžiamas tiek paties jaunuolio, tiek mokinio ir mokytojo dueto individualus darbas. Be

GERA PRADŽIA – PUSĖ DARBO, TAČIAU VIŠČIUKUS SKAIČIUOSIME RUDENĮ

Kad ir kaip smagu džiaugtis gražia pradžia, visi puikiai suvokia, kad rezultatus matysime tik po metų ar dvejų. Suprantama, kad galbūt ne visiems dabar produktyvųjį mokymąsi pasirinkusiems mokiniams šis metodas bus tinkamas ir jie grįš prie įprasto mokymosi. Daliai jaunuolių gali tekti nusivilti, kai jų išsvajota praktikos vieta pasirodys neverta svajonių ir puoselėtų lūkesčių. Daliai gali būti pernelyg sunku savarankiškai mokytis, pradėti gyventi atsakingą suaugusiųjų gyvenimą,

abejo, tai, kad mokytojas ko nors ir nežinos, nebus jokia bėda – mokinys galės pats pasieškoti informacijos vadovėliuose ar internete, pajusti, kad mokytojas nėra visažinis ir, nors ir retkarčiais, pasijusti pranašesnis už patį mokytoją.

Prieš pradėdami praktiką už mokyklos ribų Pajstrio mokiniai kartu su mokytojais aplankė daugelį netoliese veikiančių įstaigų. Vaikai patys pasirinko jiems labiausiai patikusią įmonę, kurioje ir mokysis pirmuosius tris mėnesius.

Sėkmingam Pajstrio vidurinės mokyklos produktyviojo mokymosi klasės darbui didelės įtakos turės ir Panevėžio rajono savivaldybės vadovų skiriamas dėmesys. Rugsėjo 7 d. Panevėžyje vyko rajono mero **Povilo Žagunio** surengtas apskritojo stalo susitikimas. Meras svečio iš Vokietijos ir projekto vadovės **Simonos Plienaitės** pasakojimo apie produktyviojo ugdymo plėtrą Europoje ir Lietuvoje klausėsi itin susidomėjęs ir pasidžiaugė, kad būtent jo vadovaujamo rajono mokyklai pasisekė įgyvendinti tokį perspektyvų projektą, kuriam įsibėgėjus mokymosi motyvacijos stokojančių jaunuolių problema tikrai turėtų sumažėti.

pavyzdžiui, kasdien laiku atvykti į praktikos vietą, pritapti suaugusiųjų kolektyve. Tačiau visi dirbantieji su šiais jaunuoliais yra pasirengę padėti jiems tiek, kiek reikės. O viščiukus suskaičiuosime, kai mokiniai pristatinės savo baigiamuosius darbus. Tada ir „Švietimo naujienoms“ papasakosime, ką šie jaunuoliai pasiekė pirmaisiais mokymosi *kitaip* metais.

Aušra MIKULSKIENĖ
Projekto „Alternatyvusis ugdymas“
viešųjų ryšių specialistė

**Alternatyvusis
ugdymas**

Projektas „Alternatyvusis ugdymas“, kurį vykdo Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, yra finansuojamas pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą iš Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

Daugiau informacijos – www.alternatyvusisugdymas.lt.

Daugiafunkcis centras – Balelių traukos vieta

Ukmergės r. Balelių universalus daugiafunkcis centras įsteigtas prieš 3 metus. Tai biudžetinė savivaldybės įstaiga, turinti juridinio asmens statusą. Jos misija – tenkinti vietos bendruomenės edukacinius, kultūrinius, socialinius poreikius telkiant valstybinius, privačius ir vietinius finansų bei intelekto išteklius.

UDC direktorė **Ramutė Liubomirskienė**, vadovavusi Balelių pagrindinei mokyklai, ją uždarius dėjo pastangas Balelių daugiafunkciam centrui kurti. Prie centro įsteigimo daug prisidėjo vietos bendruomenė, vadovaujama pirmininko **Romo Pivoro**. Centras – vienintelis visuomeninės paskirties pastatas Balelių kaime. Yra dar daug problemų ir trūkumų, bet direktorė tvirtai tiki, kad jiems pavyks...

Kol kas UDC šildomas malkomis. „Daug reikia malkų ir darbo daug įdėti... Turime ir vidinį kiemelį, gaila, bet ir jis nesutvarkytas, jame laikomos malkos, nes neturime malkinės. O aplink centrą – 2 ha žemės. Labai laukiame renovacijos – bus lengviau“, – sakė direktorė R. Liubomirskienė.

CENTRE – IKIMOKYKLINIO UGDYMO GRUPĖ

Centro patalpose veikia mišri ikimo-

kyklinio ugdymo grupė, kurioje kol kas ugdomi 9 vaikučiai. „Būtų ir daugiau norinčiųjų, bet tėvai neturi sąlygų atvežti“, – pasakojo darželio auklėtoja **Vilma Kavaliauskienė**.

Darželio grupė šviesi, spalvinga, vaikučiams parūpinta įvairiausios lavinamosios veiklos.

„Į darželį vedu dvi dukrytes. Man svarbu, kad jame būtų pailgintas darbo laikas. Dabar darželis dirba nuo 8 iki 17 val. Aš taip pat dirbu iki 17 val. Nesuėjęsi pasiimti mergyčių laiku, nes atvažiuoti tenka iš Ukmergės. Darželio paslaugomis tėveliai patenkinti. Vaikučių nedaug – auklėtojos spėja sužiūrėti. Grupė mišri, bet mums tai netgi patinka. Vaikai išmoksta bendrauti vieni su kitais.

Liūdna pagalvojus, kur reikės vesti mergaites į mokyklą. Pasikalbame su mamomis, kurių vaikai pavėžėjami į Taujėnų vidurinę. Gaila vaikų, nes net ir pirmokėliai išvežami 7 val. ryte, o kai kada į namus juos parveža tik vakare. **Būtų gerai centre turėti bent pradinę mokyklą...**“ – vienais dalykais džiaugėsi, o dėl kitų nerimavo mama Laimutė Padolkiene.

2010 m. pradėtas universalių daugiafunkčių centrų (toliau – UDC) kaimo vietovėse steigimo projektas. Tai yra būdas spręsti švietimo ir socialinių paslaugų prieinamumo problemą išnaudojant uždarytų kaimo mokyklų ir kitų viešųjų įstaigų pastatus. Naujoviškų institucijų tinklo tikslas – teikti paramą šeimoms, auginančioms vaikus, padėti kaimo gyventojams įsitraukti į mokymosi visą gyvenimą sistemą ir teikti pagalbą senoliams. Centrams steigti Europos Sąjungos Sanglaudos skatinimo veiksmų programoje numatyta skirti apie 80 mln. litų.

...IR VAIKŲ DIENOS CENTRAS

Nuo 2010 m. čia veikia Vaikų dienos centras, kurį lanko 14 vaikų iš socialinės rizikos ir socialiai remtinų šeimų. Taip vaikams suteikiama būtinoji pagalba: padedama ruošti pamokas, pamaitinama šiltu maistu, organizuojamas laisvalaikis. Vaikai lanko Taujėnų vidurinę mokyklą (9 km nuo Balelių). „Po renovacijos esame suplanavę įrengti kompiuterių klasę. Tada vaikai galės ir pamokas paruošti, ir pažaisti“, – pasidžiaugė direktorė.

...IR NEFORMALUS SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMAS

„Bendradarbiaujant su Aleksandro Stulginskio universitetu (buvęs Lietuvos žemės ūkio universitetas), Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmais centre vykdomas neformalus suaugusiųjų švietimas. Šių įstaigų lektoriai veda seminarus ūkininkams, kaimo gyventojams. Po seminarų dažnai su ūkininkais suderiname ekskursijas į jų ūkius taip atrasdami naudos ir kitiems žemės ūkio veikla užsiimančioms gyventojams...“ – sakė kultūros darbuotoja **Daiva Gudzevičienė**.

...IR MOTERŲ KLUBAS „FERIDĖ“

Veikia ir visuomeninė organizacija – moterų klubas „Feridė“, vadovaujamas klubo prezidentės **Rimos Pivorienės**. Klubo veikloje dalyvauja ne tik Taujėnų seniūnijos moterys – jų atvyksta ir iš kitų Lietuvos miestų. Jos dalyvavo akcijoje „Nedelsk!“, rengė įvairias paskaitas, minėjimus ir kt. Vaikų dienos centro vaikams rengė dviejų dienų dailės plenerus. Pasak direktorės, UDC jiems suteikia patalpas, o jie atsilygina įvairia veikla. „Rugpjūčio 22–23 d. kaip tik ir vyko vienas dailės pleneras. Jį organizavo mūsų rėmėja R. Pivorienė. Pernai ji savo lėšomis išleido vaikų piešinių kalendorių. Vaikai noriai dalyvauja tokiuose projektuose. Buvo pasamdyti profesionalūs dailininkai“, – pasakojo kultūros darbuotoja Daiva. Centro direktorė džiaugėsi: „Pažiūrėkite, kokie gražūs ir užpildyti vaikų paveikslai. Jiems šis pleneras buvo visiškai finansuojamas: maitinimas, nakvynė, darbo priemonės ir pan.“

...IR BENDRUOMENĖS SVEIKATOS PUNKTAS

Čia taip pat pagal panaudos sutartį įsikūręs bendruomenės sveikatos punktas. Slaugytoja **Rūta Šablevičienė** dirba puse etato. Ji pasakojo prižiūrinti visus: nuo mažiausio iki seniausio kaimo gyventojų. Pas senelius, gyvenančius vieniemyje, slaugytojai tenka važiuoti dviračiu, o žiemą prireikia net ir slidžių. „Daug asmeninio laiko skiriu bendruomenės žmonėms, esame pažįstami, kaipgi nepadėsi. Būtų gerai dirbti visu etatu, bet džiaugiuosi ir tuo, ką turiu...“

...IR BIBLIOTEKA

Taip pat pagal panaudos sutartį čia veikia ir biblioteka. Bibliotekininkė **Inga Petkuvienė** rūpinasi visais norinčiais

skaityti, mokyti dirbti kompiuteriu, pavartyti spaudą. „Visur stengiamės dalyvauti: ir „Saugaus interneto“ projekte, ir „Skaitymo metų“ renginiuose... Su vaikais dalyvaujame įvairiose akcijose, renkame geriausią knygą vaikams, paaugliams ir t. t.“, – kalbėjo Inga.

Pasak bibliotekininkės, kai čia dar veikė mokykla, didžiąją skaitytojų dalį sudarė vaikai, dabar labiau linkstama į suaugusiųjų pusę.

„Esu laiminga, nes vis gauname naujų knygų, o buvo labai liūdnas laikas... Prašydavau skaitytojų, kad padovanotų bibliotekai laikraštį. Dabar jau gerai. Senjorams vedžiau kompiuterinius mokymus. Jie labai nedrąsūs, reikia įkalbinti, kad ateitų“, – sakė I. Petkuvienė.

Bibliotekoje eksponuojamos kaimo vaikų piešinių parodėlės. Anot bibliotekininkės, „čia mūsų Rūtelės, čia Mantuko – visi savi vaikai. Jie gabūs, tik sienų mažoka... Nuvažiuoju į miesto bibliotekas, pasižiūriu, kaip jie gyvena, o grįžusi namo kopijuojau. Dabar pasigaminau medines lentynas, kad ir man, ir vaikams smagiau būtų...“

...IR NETGI BALELIŲ KRAŠTO MUZIEJUS

Centre įsteigtas Balelių krašto muziejus (anksčiau jo vietoje buvo istorijos kabinetas). Jo įkūrėja ir puoselėtoja – buvusi mokyklos mokytoja **Milda Titenytė**, kuri ir dabar savanorystės pagrindais tvarko muziejų. Balelių ir aplinkinių kaimų žmonės dovanoja eksponatus tam, kad visi galėtų jais pasidomėti, susipažinti, pasigrožėti. Muziejuje rengiamos parodos. Kaimo moterys suneša savo megztas kojines, skaras, šalikus. Parodoje apsilankyti gali visi kaimo bendruomenės nariai. Dažniausiai užsuka tie, kurie ir eksponuoja savo darbus. Jiems įdomu pasižiūrėti, kaip jų kūriniai atrodo tarp kitų, ir pasidalyti įspūdžiais...

CENTRO DARBUOTOJAI

Mišrioje ikimokyklinio ugdymo grupėje dirba dvi auklėtojos. Viena auklėtoja, buvusi pradinių klasių mokytoja, persikvalifikuoja į ikimokyklinio ugdymo specialybę. Kita studijuoja Lietuvos edukologijos universitete. Dienos centre – pedagogai. Prireikus galima psichologą išsikviesti į centrą. Centre daugiausia esama aptarnaujančio personalo etatų: dirba net trys sargai-kūrikai.

SOCIALINIAI PARTNERIAI

Balelių UDC turi savo socialinius partnerius, kurie palengvina centro kasdienybę: pavyzdžiui, Ukmergės r. Taujėnų vidurinė mokykla nuomoja Balelių centro vaikams autobusiuką, Ukmergės rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras į Balelių centrą atvyksta du tris kartus per metus. Apylinkių gyventojams tikrinamas cholesterolio, gliukozės kiekis kraujyje, skaitomos paskaitos svarbiomis sveikatos temomis ir pan. Renginius, šventes saldu mlynais visada paremia Ukmergės rajono vartotojų kooperatyvas. Ukmergės rajono socialinė darbuotoja bendradarbiauja dirbant su socialinės rizikos šeimomis, centre veda seminarus vaikams, dalijama labdara. Aktyviausia centro pagalbininkė – bendruomenės taryba, kartu organizuojamos šventės, parodos, akcijos. Šie partneriai prisideda prie Balelių UDC vykdomų veiklų.

KAIP PRITRAUKTI BENDRUOMENĘ?

„Mūsų dažnai klausia, kaip pavyksta pritraukti kaimo žmones į centrą. Kiekvienam reikia dėmesio, todėl važiuojame per kaimą ir kiekvieną kviečiame asmeniškai. Centro vaikai sukuria kvietimus. Kartais jie ir išnešioja kaimo gyventojams, o kartais mes visus apkeliaujame ir sukviečiame. Gavęs dėmesio žmogus tarsi jaučia pareigą ateiti. O atėję visi džiaugiasi dvasiškai praturtėję...“ – sakė centro direktorė.

Klausantis moterų pokalbio darėsi pavydu, kaip šiltai ir jaukiai jie gyvena, nepaisydami pinigų trūkumo ar vis iškylančių naujų problemų. Centras kaimui – didžiulė paspartis priartėti prie kultūrinio, civilizuoto gyvenimo, o vaikams – galimybė bendrauti, tobulėti ir nejausti socialinės atskirties...

Aušra ŽIDŽIŪNIENĖ

Renatos Česnavičienės nuotraukos

vicepirmininko ir vicepirmininko organizaciniam reikalams pareigas. Tuomet teko organizuoti pirmąją darbo konferenciją, kurios tikslas buvo trečiabangių įtraukimas į lietuvišką veiklą. Konferencijos darbai išleisti atskiru leidiniu. Pati konferencija vyko „Dainavos“ jaunimo stovykloje, esančioje Mičigano valstijoje. Daugelį metų „Dainavą“ buvo ir tebėra vadinama Mažąja Lietuva Amerikoje. Su „Dainava“ esu susijęs nuo pat pirmosios stovyklos 1957 m. Vėliau, 1981–1984 m., buvau išrinktas stovyklos direktorių tarybos pirmininku. Man teko gėrbti ir pareiga iš stovyklos steigėjų perimti vadovavimo vairą. Po karo išblaškytiems tautiečiams be savos žemės „Dainava“ tapo nuosavu žemės kampeliu, kur kas vasarą katalikų jaunimas suvažiuodavo stovyklauti, semtis žinių, džiaugtis naujais draugystėmis. Dabar ten stovyklauja jau trečioji karta, o jai vadovauja steigėjų vaikai ir jų draugai. „Dainavą“ sudaro penki pastatai su 210 lovų. Ji įsikūrusi prie gražaus ežerėlio, daug kam primenančio Dzūkijos gamtą. Mūsų šeimos atsikraustymas į Mičigano valstiją iš dalies buvo nulemtas noro gyventi netoli „Dainavos“, kad mūsų trys sūnūs galėtų joje augti ir brandinti tautinę dvasią. Jų pėdomis dabar eina mūsų anūkai.

Dar noriu paminėti savo veiklą su ateitininkais nuo 1946 m., laikui bėgant nuvedusią iki Ateitininkų federacijos generalinio sekretoriaus pareigų. Šioje organizacijoje sukaupia daug brangios patirties, malonių prisiminimų, į ateitį sudėtą daug vilčių.

Ar Jūs visada laikėte save lietuviu, kurio pareiga – išsaugoti tapatybę ir nesugriauti tiltų su tėvų žeme Lietuva? Arba kitaip klausiant, kas padėjo pasijusti ir apsispręsti? Šiandieniai emigrantai ne visada sako, kad jiems svarbu išlikti lietuviais.

Visada save laikiau lietuviu. Dėl tiltų su tėvų žeme buvo sudėtingiau, nes nuo tėvynės mūsų skyrė griežtai saugoma geležinė uždanga. Po karo į Lietuvą priverstinai grąžintas tėvas ir į Vakarus pasitraukusi jo šeima niekada nebesusijungė, nes komunistinis režimas nedavė leidimų. Vienišas tėvas mirė 1977 m. Ta prakeikta uždanga sugriuvo 1988 m. su Atgimimo sąjūdžiu ir galutinai dingo tik atkūrus nepriklausomybę 1990 m. kovo 11 d. Pirmas grįžimas į Lietuvą buvo diena po to, kai 1988 m. Gedimino bokšte iškilmingai pakelta trispalvė. Tą patį išgyvenome mes, kitą dieną nuskubėję į Kauną, kur su tūkstantine minia giedojome Lietuvos himną ir džiaugėmės trispalvės pakėlimu. Apie šiandienų emigrantų reikalus būtų galima daug ką pasakyti. Šia tema savitraščio „Amerikos lietuvis“ skelbtame konkurse teko laimėti kažkokią premiją... Prisimenu liaudies patarėlį: „Kaip pasiklosime, taip išmiegosime!“

Jus pažįstantys žmonės yra įvardiję Jūsų asmeninio charakterio bruožus, tokius kaip nuoširdumą, draugiškumą ir prieinamumą. Bet tai tikriausiai turi ne visi, su kuriais Jums tenka bendrauti. Ar Jūsų tai niekada netrikdė?

Aišku, kad ne visi turi tuos pačius charakterio bruožus. Būtų nuobodu bendrauti su tokiais pat. Tad smagu tarp draugų ir bendradarbių turėti jaunų, energingų, kūrybingų ir gyvenimą mylinčių žmonių. Džiugu su jais dirbti arba bent juos išklausyti. Prieš daugelį metų Čikagos policijos būstinėje mačiau iškabą, kurią atsimeinu iki šiandien: „Duok savo pašnekovui progą apie save kalbėti ir jis manys, kad kalba su įdomiausiu žmogumi pasaulyje.“ Vėliau šį posakį praplėčiau tapdamas klinikinio psichologu.

Ar tiesa, kad esate dosnus lietuviškų reikalų rėmėjas? Kad Lietuvoje remiate dvi kaimo mokyklas? Kaip apibrėžtumėte savo rėmimo prasmę?

Lyg instinktyviai jčiau, kad duodamas kitam ką nors gauju. Gražus pavyzdys ir gera mokytoja buvo mano mama. Dabar vis daugėja mokslinių radinių, kad davimas didina duodančiojo laimę: „Kiek atiduodi, tiek tavęs ir lieka.“ Tomis temomis keletą kartų teko rašyti ir kitus skatinti sau lai-

mės siekti duodant. Istorija su remiamomis mokyklomis Lietuvoje gana ilga. Bandy-siu nenuklysti į lankas ☺. Tėvai buvo mokytojai Gustonių pradinėje mokykloje. Po nepriklausomybės atkūrimo užmezgiau ryšius su ten dirbančiais mokytojais ir kasmet sudarydavome sąlygas vaikų ekskursijoms po Lietuvą. Į tą patį autobusą tilpo buvusios mokyklos Mitriūnuose mokinukai. Visas ekskursijas organizavo tuo laiku Lietuvoje gyvenęs sūnus Aldas. Šias ekskursijas rėmėme, kol pagaliau tos mokyklėlės buvo Švietimo ir mokslo ministerijos uždarytos. Dabar mezgame pažintis su Smilgių mokykla ir ten veikiančia Moksleivių ateitininkų kuopa. Žmona savo tėvelio Prano Pauliukonio atminimui įsteigė stipendijų fondelį kaimo vaikams, siekiantiems aukštojo mokslo. Ji taip pat kurį laiką rėmė vaikų, turinčių negalią, organizaciją Panevėžyje. Netoliese nuo Gustonių esančioje Berčiūnų jaunimo stovykloje rėmėme Kryžiaus kelių tiesimą... Kiek galime, dalijamės, ką turime, su kitais. Taip pat skaitytojams Lietuvoje reikėtų paminėti, kad Vakaruose, ypač Amerikoje, visuomeniniame gyvenime labai paplitusi savanorystė. Taigi, aukojame ne tik pinigus ar kitas gėrybes, bet ir savo laiką bei talentus. Tie šimtai mano minėtų straipsnių, recenzijų, didesnių ir smulkesnių rašinių buvo ir yra laisvalaikio veikla, o ne kažkoks mokamas ar už honorarą dirbamas darbas. Apie profesinį ir akademinį darbą čia visai ne nekalbėjau.

Gyvendamas toli esate Lietuvos pilietis. Didžiuojatės? Kaip širdyje priėmėte šių metų Lietuvos mokslo premiją?

Taip, didžiuojusi būdamas Lietuvos pilietis. Tas mūsų pasaulis dabar atrodo toks sumažėjęs, nes internetas, kita elektroninė įranga ir greiti lėktuvai atstumus tikrai „apkarpo“. Plaukdamas į Ameriką už-trukome tris savaites, o dabar per Atlantą nereikia nė dienos. Lietuvos mokslo premijos nesitikėjau ir ją priimu nuolankiai dėkodamas. Taip pat žinau, kad yra daug kitų, vertesnių už mane tokių ar panašių premijų. Su jais, nors ir simboliškai, šia premija norėčiau dalytis. Savo elektroninio pašto adresyne turiu daugiau kaip tūkstantį pavardžių, dauguma lietuvių. Ten tikrai daug galimų kandidatų kitoms premijoms. Visa laimė, kad niekas dėl premijų nei dirba, nei savanoriauja, nors smagu, kai kas nors iš šalies tas pastangas pastebi.

Pasikalbėjimo pradžioje mane pavadinote broliu žurnalistu. Tai man patiko. Ačiū plunksnos sėsei už malonų pokalbį. Geriausios kloties niekada nesibaigiančiuose spaudos darbuose!

Ačiū Jums.

R. Kriaučiūnų kalbino
Zina RIMGAILIENĖ

Kovo 8 2012 Nr. 10(619)

„Atkūta il 14 pat.

įvairiems rašiniams lietuviškai (jei turite spaudoje. Visada puikiai žinau, kad tai rašiniams perspausdinti Lietuvos žiniasklaida. Jau keletas metų dėl lietuviškų „šaltinių“. Pirmąsias pavykė išleisti dešimt. Už parštos porokas gautas įspėjimas peršalusi „Saulute“. Iki šiol jau „apdimit“ apie 350 pavykė. Stovyklaujai labai patinka prie lauzelio sėdėti, šilutė ir lieponas, dienas ir dienas apie viską ir nieką.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

Po karo tėvas buvo rug- jūtas į Lietuva. Laikui bėgant jis vėl tapo mokytoju, diejo į penkių ir 1975 m. mirt. Mana netiesioginiai ryšiai su juo sutraukė, bet jėms nebūvo leista susitikti. Ji mirė 1986 m. Čikagoje. Po to tėvų lietuvių gimimo praga tėvo elionitų nepažino, bet mano karo metu deparatų atpažindavo ir paskaidėme tarp vart.

„Net nesuėjau, jog Jūs vaikiai kalbi lietuviškai. Kaip manote, ar lietuviškai dvasia porai išlaikyti Jūs andams? „Atsimeinti! Visi turys lauk ir baigė „Žibūrai“ šaltinėne gimnazija Southfield, MI. Ten

„Kad išleisti Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

„Esiu išgintęs sūnus, Amerikoje apsigyvenęs paskaitami jaunus. Kaip būnė ankštijama? Koks vyras, Jūs stot labiausiai stengiasi išleisti? Kaip suklasi šiuo būnė? „Evas dingo karo andro, kai būvau atšturėję. Man ir dvi sesutės sūnų mano. Neatsimenu, kad mane kiti nors spąstingi būnė diegusi. Visą laiką nuo tėvo pradėjo mane laisvą savarankiškai. Aš, mano doro gyvenimo ir jos išpaistymų vėrybių pavydys daug padėjo. Pristatė, kai prieš (metų?) išpaistė, ji mūsų kiekvieno amėnėnki atpažindavo už pradžios mano. Jokių juos pradžios nepažino, bet patį gausi liko atmintinai „vart lauk“.

☆☆☆☆☆☆☆☆ AMERIKOS LIETUVIS 15

7 Klausimai visiems

1. Zulfika Jankauskaitė Vandeninė (oro ženklas), bet nežinau, ką tai reiškia.

2. Gintautas mistas: Gustonių kaimas prie Panosėlio.

3. Iga profesoja klinikinio psichologas.

4. Sėmė: 1962-07-21 vėles Gintautas Pauliukaitis, trys sūnūs – Aš, Aš, Aš ir Aš.

5. Namai: nuo 1967 m. Lansing, Michigan.

6. Automobilis: 2010 m. „Chrysler PT Cruiser“, 1997 m. „Bontana“ motorinis, pamėta „Baltučių avin“.

7. Mėgstamiausias knyga – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

8. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

9. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

10. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

11. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

12. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

13. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

14. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

15. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

16. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

17. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

18. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

19. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

20. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

21. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

22. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

23. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

24. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

25. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

26. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

27. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

28. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

29. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

30. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

31. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

32. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

33. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

34. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

35. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

36. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

37. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

38. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

39. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

40. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

41. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

42. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

43. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

44. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

45. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

46. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

47. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

48. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas – ju vėgė kaip vėgė kaip vėgė.

49. Mėgstamiausias žmogus – Juozas Girnius, Tautos ir tautinė tūkymė; filmas – „Dr. Žilgaitė“.

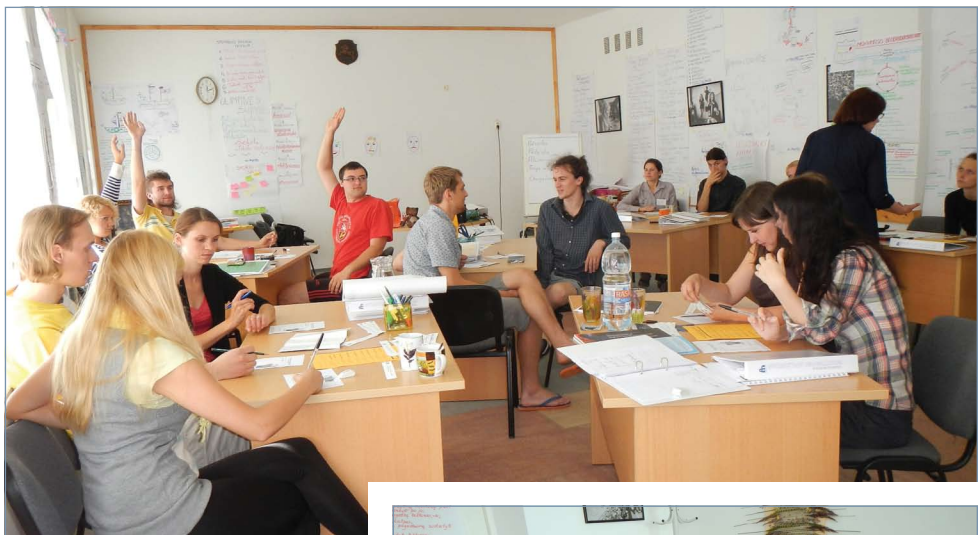
50. Mėgstamiausia muzika – country muzika, bet kokios kalbos; alkoholinis gėrimas – raudonas vynas; patiekalas

„Renkuosi mokytį!“:

smalsu, įdomu, prasminga...

„Jei keliu eina bent trys žmonės, tarp jų būtinai rasiu sau mokytoją. Išsirinkęs jo gerąsias savybes pats jomis paseksiu. Jeigu jo trūkumus savyje pastebėsiu, juos ištaisysiu.“ (Lunyu, VII.22)

„Ir štai aš vėl čia... Tarp tų pačių mažų vaikų, toje pačioje klasėje su ta pačia lenta ir suolais... Atrodo, niekas čia nepasikeitė, tik mano vaidmuo jau kitas. Dabar nebe man rodyti pasaulio stebuklus – aš pati turėsiu stengtis, kad jiems šis pasaulis būtų įdomus, kad jie norėtų jį pažinti... Ir atsidūrusi čia pasijutau kaip Marko Prenskio (Marc Prensky) aprašytas skaitmeninio pasaulio imigrantas. Sutikau mokykloje visai nebe „mažąją save“, o tikrų tikriausius čiabuvius, kurių pasaulio langas daug platesnis, nei buvo mano. Supratau, kad norėdama juos išmokyti ką nors nauja, naudinga visų pirma pati turiu išmokti to, ką moka jie...“ – „Renkuosi mokytį!“ (toliau – RM) tinklaraštyje rašė viena iš gausaus mokytojų būrio **Rūta Kuodienė**.

O apie naująją RM komandą ir jos laukiančius iššūkius kalbėjomės su programos tinklo ir komunikacijos koordinatore **Gabriele CHARACIEJENE**.

Pristatykite naująją „Renkuosi mokytį!“ komandą.

Šiais metais prie „Renkuosi mokytį!“ komandos prisijungė dar 19 jaunų, šaunių žmonių. Jie buvo atrinkti iš daugiau kaip 400 užsiregistravusiųjų. Būsimiems mokytojams teko pereiti itin sudėtingą atranką, vykdomą keliais etapais. Iš pradžių dalyviai pildė išsamią anketą, kurioje pažymėjo patirtį, išsilavinimą, akademinį bei visuomeninį pasiekimą, lyderystės ir savanorystės patirtis ir pan. Taip pat kandidatai parašė keletą motyvacinį esė, kuriose atsiskleidė jų vertybių pagrindas, mokėjimas dirbti ir bendrauti su vaikais, matėme jų ryžtą eiti į mokyklą, įžvelgėme jų siekius... Vėliau profesionalią atranką vykdė verslo konsultacijų bendrovė „Primum Esse“ (įvairios grupinės užduotys, testai ir individualūs interviu). Paskutinis etapas – trumpo pamokos fragmento vedimas. Tai jie atliko Mokyklų tobulinimo centre.

Čia jau ketvirtoji mūsų programos karta. Šiemet daugiausia buvo norinčiųjų mokytį matematikos, taip pat lietuvių kalbos, tikybos, biologijos ir t. t. Dažniausiai mokytojai dėsto dalykus pagal savo specialybę, tačiau pasitaiko išskirtinių atvejų. Tam turi būti itin svarios priežastys. Įdomu tai, kad iš 19 žmonių net 9 – vyriškiai. Apskritai mūsų programoje 44 proc. mokytojų yra vaikinai. Tai gi mes smarkiai viršijame

Lietuvos mokytojų vyrų vidurkį (jis yra apie 12 proc.). (Naujojoje švietimo strategijoje pažymėtas siekinys – 20 proc. iš visų mokytojų turi sudaryti vyrai: mes šį tikslą lenkiame dvigubai.)

Dar viena naujovė – pasiskirstymas po regionus. Šiemet tik 2 mokytojai dirbs Vilniuje, 2 – Kaune, 1 – Klaipėdoje, o visi kiti – mažesniuose miesteliuose arba kaimo vietovėse.

9 naujosios kartos mokytojai dirbs tose pačiose mokyklose, kurios jau anksčiau buvo priėmusios RM programos dalyvius – tai reiškia, kad mūsų mokytojų darbas pasiteisina. Smagu ir tai, kad jaučiame pasklidusią žinią – prisidėjo net 7 naujos mokyklos.

Džiaugiuosi, kad „Renkuosi mokytį!“ projektas rugsėjį pradėjo ne tik su nauja karta, bet ir su trimis naujais, patikrintais dalykais. Pavasarį mes vykdėme išorinį mūsų mokytojų darbo vertinimą, kad sužinotume objektyvų požiūrį iš šalies. Vertinimą vykdė Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra. Specialistai stebėjo pamokas ir vėliau palygino su kitų mokytojų stebėtų pamokų rezultatais. Mūsų mokytojai parodė puikius rezultatus ir atsižvelgiant į bendrą kontekstą jų darbo kokybė nė kiek neatsiliko. Stipriausia RM mokytojų vieta – santykinai ir klasės valdymas. Mes visada pabrėžiame, kad mokyto-

jai klasėje turi sukurti šiltus santykius, būti atidūs mokiniams ir jais rūpintis.

Kitas svarbus aspektas – mokymasis. Mokiniai turi būti aktyvūs mokymosi proceso dalyviai. Tai gi galėjome patikrinti, kad mūsų darbo metodai veikia. Kitas šių metų RM impulsas – narystė tarptautinėje organizacijoje „Teach For All“. Tai pasaulinis tinklas, jungiantis nepriklausomas organizacijas, siekiančias lygių galimybių švietime kiekvienam vaikui, įtraukiančias gabiausias ateities lyderius savo šalyje. Programų dalyviai ir partneriai tiki, kad vieną dieną vaikai galės įgyti puikų išsilavinimą. Tinklas jungia programas 24 pasaulio valstybėse. Džiaugiamės, kad nuo šiol galėsime keistis patirtimis tarptautiniu lygmeniu.

Svarbu ir tai, kad pavasarį dvejų metų programos ciklą baigė mūsų antroji karta. Dabar jau turime nemažą būrį – apie 40 – žmonių, baigusiu šią programą. Jie vadinami programos alumnais.

Ar mokyklos noriai priima šiuos jaunus žmones į savo mokytojų būrį?

Matome, kad mokyklos nori įsileisti jaunimą, tačiau kartais būna sunku suderinti tam tikrus specifinius dalykus. Buvo užsiregistravusių mokyklų, norinčių priimti RM mokytojus, bet mes negalėjome pasiūlyti nė vieno žmogaus, taip pat buvo keletas žmonių, kuriems turėjome ieškoti mokyklos. Tiesiog taip atsitinka todėl, kad sunku nuspėti dalykų mokytojų poreikį mokyklose.

Aišku, gyvenime susiklosto įvairių situacijų. Vieni mokytojai lengviau atranda save mokykloje, kitiems pradžia būna sunki. Be to, didžiausia nauda, kurią žmogus gali duoti, juntama ne iškart. Jaunas žmogus atneša naujų vėjų, bet natūralu, kad jau sukurtoje erdvėje jis privalo atsižvelgti ir į mokyklos bendruomenę, kurioje seniai

kykla, kurioje būsimi mokytojai įtemptai dirba. Ten jiems suteikiami pedagogikos, psichologijos pagrindai. Mūsų parinkti labai geri lektoriai mokytojus moko, kaip reikia mokytis, reflektuoti, perteikti savo patirtį ir tobulinti veiklą, suplanuoti pamoką ir rašyti ilgalaikius planus ir t. t. Jiems suteikiami visi įrankiai, kurių reikia pradėdant darbą mokykloje. Nemaža dėmesio skyrėme specialiųjų poreikių mokinių ugdymui.

Šių metų naujovė – įtraukėme neformalią stovyklą. Ją organizavome Utenos r., Sudeikiuose. Mūsų mokytojai parengė programą vietiniams vaikams. Per praktinę mokytojai mokėsi, kaip tinkamai vesti vaikams užsiėmimus, kad būtų pasiekta tam tikrų rezultatų.

Kasmet būsimi mokytojai patikrinami užduotimi – vasaros pabaigoje kiekvienas turi vesti pamoką panaudodamas visą sukaupią informaciją, išmokus naujus dalykus. Pamokos filmuojamos ir vėliau analizuojamos. Visa tai reikalinga tam, kad mokytojai gautų grįžtamąjį ryšį.

Antroji stovykla skirta jau metus dirbusiems mokytojams. Tai lyderystės mokykla. Ji gerokai trumpesnė. Mūsų programai itin svarbi lyderystė, nes mokytojo kompetencijos su tuo glaudžiai susijusios. Be to, RM tikslas – kad ir baigę programą žmonės galėtų dar veiksmingiau įgyvendinti naujas idėjas.

Kaip manote, kodėl jauni ir entuziastingi žmonės renkasi mokytojo kelią netgi nebaigę pedagoginių studijų?

Viena iš priežasčių – noras dirbti su vaikais. Daugelis atėjusiųjų jau yra turėję darbo su vaikais patirties. Jie pajutę, kad tai be galo prasminga veikla. Tai, ką jie gali duoti vaikams, turi išliekamąją vertę. Dalis žmonių ateina jau nuo vaikystės svajoję apie mokytojavimą.

Kita priežasčių grupė – tai apskritai didelis noras ką nors

duoti visuomenei. Jauni žmonės dažnai kalba trokštantys prisidėti prie naujos kartos ugdymo. Kartais atėję mokytojauti tiesiog nori pasidalyti tuo, ką jau gerai žino. Yra dalis žmonių, pažįstančių jau dalyvavusių projektą, ir pan. Jiems smagu būti tokios aktyvios, kūrybingos bendruomenės dalimi.

Turbūt teko išgirsti ne vieno „Renkuosi mokyti!“ mokytojo nuomonę, koks yra tasai mokytojo kelias?

Dažnai girdžiu žodį – prasmingas.

Dirbant mokytoju niekada nekyla klausimas – kas iš to?.. Kyla kitas – kaip daryti kiek galima geriau tai, ką jau darau?.. Taip pat mokytojai pabrėžia, kad mokytojo kelias – kūryba. Ir tai, kas itin brangu – ryšiai su mokiniais. Ateiti į mokyklą lengva, o išeiti iš jos labai sunku, nes bendruomenė tampa antrąja šeima.

Kokios naujosios komandos viltys, ko šie žmonės tikisi iš „Renkuosi mokyti!“ projekto?

Kiekvienas naujas žmogus, ateidamas į RM komandą, turi nusistatęs grupę dalykų, kuriuos nori duoti, ir kitą grupę, kurių tikisi gauti. Šios dvi grupės tarpusavyje glaudžiai susijusios. Mokiniais šie žmonės padeda tobulėti, mokykloms teikia naujų iniciatyvų. Ir patys gauna progų nuolat tobulėti, pamažu tampa lyderiais. Čia tarsi užburtas ratas – tobulėja tam, kad galėtų daugiau duoti, duoda tam, kad tobulėtų...

Visuomenė labai įvairiai reaguoja į „Renkuosi mokyti!“ projektą. Teko girdėti ir kandžių replikų, kad dabar iš mokyklų atleidžiama apie 1000 mokytojų, daug jų jau seniai neturi ir negali susirasti darbo, o štai įgyvendinamas „Renkuosi mokyti!“ projektas... Ką manote apie tokį visuomenės požiūrį? Kaip Jūs reaguojate į šias replikas?

Dabar sunkus laikas: vaikų mažėja, vykdoma mokyklų tinklo pertvarka. Nesaugus laikas ir mokykloms, ir mokytojams. Tačiau tai iš dalies priklauso ir nuo regiono. Mūsų dalyvių yra labai nedaug, nemanau, kad jie kelia kokią nors grėsmę kitiems mokytojams. Gero pedagogo dėl RM projekto dalyvio iš mokyklos niekas neatleis. Be to, būtina į mokyklas įsileisti ir naujų žmonių. Dabar jose iki 30 metų dirba vos 6 proc. pedagogų... Labai mažai... Kartų kaitos reikia, kitaip pasieksime ribą, kai didžioji dalis mokytojų išeis į pensiją ir neturėsime kuo jų pakeisti.

Kaip manote, kiek dar bus naujų „Renkuosi mokyti!“ mokytojų komandų?

Tikiuosi, kad jų bus dar labai daug. Juolab kad matome – programa pasiteisina...

Ką norėtumėte pasakyti ar palinkėti „Renkuosi mokyti!“ mokytojams?

Visiems mokytojams norėčiau palinkėti nepavargti: įkvėpimo, džiugesio ir stiprybės.

Kažkas iš „Renkuosi mokyti!“ komandos narių yra pasakęs: „Svarbiausia, kad mokytojams nespautų sportbačiai.“ Tai su kokiais batais šiemet mokytojai nukeliavo į mokyklas?

Visiems mūsų mokytojams – tai naujas vaidmuo ir „nauji batai“. Tikiuosi, kad jie greitai juos „sunešios, nutrins kampus“ ir sparčiais žingsniais keliaus į priekį...

Dėkojame už pokalbį.

Mūsų inf.

susiformavusios tam tikros tradicijos. Abi šalys turi susiderinti, kad nebūtų destruktivių pokyčių.

Tai, kaip mokytojai priimami, labai priklauso ir nuo mokyklos tradicijų, ir nuo kultūros...

Vasarą organizavote „Renkuosi mokyti!“ stovyklą. Kokių tikslų ji rengiama?

Vasarą rengiamos dvi atskiros stovyklos.

Mokytojams, dirbsiantiems pirmus metus, vyksta mėnesio trukmės vasaros mo-

Europos mokykloje – lietuviškai

Bruselio II Europos mokykloje jau septintus metus sėkmingai veikia Lietuvių kalbos sekcija. Į „Švietimo naujienų“ klausimus atsakė mokytojos **Egidija URBANAČIENĖ** ir **Dalė MORKŪNIENĖ**.

Kuo išskirtinė Bruselio II Europos mokykla?

Čia vaikai ugdomi pagal Europos mokyklų programas, į kurias integruojamos nacionalinės mokymo(si) programos. Tai nėra Belgijos mokykla. Ši mokykla tarptautinė, joje mokosi vaikai iš devynių kalbinių skyrių: vokiečių, britų, suomių, prancūzų, italų, lietuvių, nyderlandų, portugalų, švedų. Taip pat integruojami latviškai, estiškai, airiškai, ispaniškai ir kt. kalbantys vaikai.

Į mokyklą pradedama eiti nuo ketverių metų. Dvejus metus mažyliai ugdomi darželio grupėse, o paskui penkerius metus mokosi pradinėse klasėse. Vėliau mokslus tęsia vidurinėje mokykloje, kurioje Lietuvių kalbos skyriaus nėra ir mokiniai turi integruotis į kitus kalbinius skyrius. Darbo diena, palyginti su Lietuvos mokyklomis, kur kas ilgesnė. Ir darželinukams, ir pradinukams, ir vidurinės mokyklos mokiniams pamokos prasideda 8.30 val. ir baigiasi 15.30 val.

Po pamokų mokytojai dalyvauja įvairiuose susirinkimuose bei darbo grupėse, kvalifikacijos tobulinimo kursuose ir ruošiasi pamokoms. Kad tinkamai pasirngtume, tenka pasitelkti išmonę, dalytis patirtimi, išradingai taikyti mokymo(si) metodus. Svarbu, kad mokinukams pamokos neprailgtų, būtų naudingos ir įdomios.

Mokslo metai mokykloje prasideda rugsėjo pirmąją savaitę, baigiasi liepos pirmąją savaitę. Mokslo metai ilgi, tačiau per mokinių atostogas mokytojai taip pat ilsisi. Dažnai šios atostogos yra skirtos viešnagei į Lietuvą, kurios labai pasiilgstame.

Kasmet pradinukai keliauja prie Šiaurės

jūros, į Ardėnų kalnus, Prancūzijos Alpes, kur vyksta aktyvus mokinių pasaulio pažinimo procesas, vaikai įgyja savarankiškumo. Šie projektai trunka nuo 3 iki 10 dienų. Todėl mokytojai turi ne tik puikiai išmanyti pedagogiką, bet ir turėti tam tikrų psichologijos žinių.

Nuo trečios klasės vaikai kas savaitę renkasi į Europos pamokas. Klasės sudaromos iš įvairių kalbos skyrių vaikų. Pamokose vaikai bendrauja užsienio kalbomis, gali plėsti savo turimas žinias apie kitų šalių kultūrą ir tradicijas.

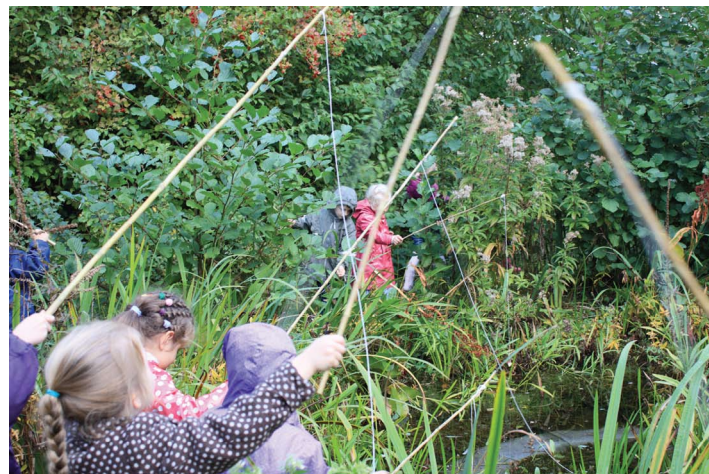
Mokinių tėveliai aktyviai dalyvauja mokyklos valdyme. Yra įkurta Tėvų asociacija, organizuojanti vaikų popamokinę veiklą, maitinimą, mokyklos transporto darbą. Mokykloje skatinama savanorystė, pvz., savanoriškas darbas mokyklos bibliotekoje, įvairių labdarinių mugių organizavimas.

Labai rūpinamasi vaikų saugumu. Mokyklos teritorija uždara. Į ją ga-

lima patekti pateikus asmens dokumentą, iš anksto suderinus susitikimo laiką su mokytoju ar mokyklos administracija.

Kokiomis aplinkybėmis ir kada šioje mokymo įstaigoje atsirado Lietuvių kalbos sekcija?

2004 m. gegužės 1-ąją Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą į įvairias institucijas Briuselyje atvyko dirbti gausus būrys lietuvių specialistų. Suprantama, kad jų vaikai turėjo tęsti mokymąsi užsienyje. Šiuo tikslu ir yra įkurtos Europos mokyklos.

Pasaulio pažinimo pamoka prie mokyklos tvenkinio

Pirmokai ir antrokai mokosi plaukti

Tėveliai savanoriai bibliotekoje skaito knygas vaikams

2006-ųjų rugsėjo mėnesį Briuselio II Europos mokykloje pradėjo veikti Lietuvių kalbos skyrius.

Kokio amžiaus vaikai čia mokosi, kiek jų yra?

Čia mokosi vaikai nuo ketverių iki aštuoniolikos metų. Mokykla didžiulė. Mokosi net 3000 vaikų. 2012–2013 m. m. Lietuvių kalbos skyriuje darbą pradėjo dvi darželio klasės, į kurias susirinko 33 vaikai. Pasveikinome net 20 pirmokų. Antroje klasėje mokosi 17 pradinukų, trečioje – 16, o ketvirtoje ir penktoje – 25 mokiniai. Džiaugiamės gausiu 111 vaikų būriu!

Kaip mokykloje puoselėjamos lietuviškos tradicijos, ugdomas pilietiškumas?

Vasario mėnesį paminime Lietuvos valstybės atkūrimo dieną. Daugiakultūrei mokyklos bendruomenei plačiai pristatome Lietuvos kultūrą, istoriją, nacionalinį paveldą, vaišiname lietuviškais tradiciniais patiekalais, giedame himną prie kieme plevėsuojančios trispalvės.

Vykdomė ir pilietiškumo projektus bendradarbiaudami su Lietuvos mokyklomis. Pas mus viešėjo Vilniaus Filaretų pradinės mokyklos mokiniai ir mokytojai, Kauno Palemono vidurinės mokyklos folklorinis ansamblis „Bitula“. Kasmet atvažiuoja teatrai iš Lietuvos, rodomi spektakliai vaikams. Aktoriai susitinka, kartu kuria, bendrauja su Belgijos lietuvių vaikais. Viešėjo ir rašytojai, knygų leidyklų atstovai. Sukaupėme tikrai gausią grožinės

ir pažintinės literatūros biblioteką. Vaikų pilietiškumas puoselėjamas įgyvendinant kūrybinius projektus, skatinant vaikų bendradarbiavimą ir išgyvenant pažinimo džiaugsmą drauge su Lietuvoje gyvenančiais vaikais. Mokykla, be abejonės, yra lietuviybės židinys, įtraukiantis visą bendruomenę. Pavyzdžiui, pernai varžėmės nacionaliniame dailės konkurse „Rašom“, piešėme piešinius LR užsienio reikalų ministerijos organizuojamame piešinių konkurse „Žalgirio mūšis“. Šiomet minėsime Maironio 150-ąsias gimimo metines.

Į Briuselį atvykote turėdamos nemažą darbo lietuviškoje mokykloje patirtį. Papasakokite, kuo darbas šioje mokykloje išskirtinis, kaip organizuojamas ugdymo procesas.

Nemaža pedagoginio darbo patirtis labai pravertė, tačiau darbui Briuselio II Europos mokykloje reikia vadybinių kompetencijų ir gebėjimų koordinuoti mokytojų veiklą. Pavyzdžiui, mokytoja D. Morkūnienė jau trečius metus sėkmingai koordinuoja Lietuvių kalbos skyriaus mokytojų veiklą, o aš mokykloje esu atsakinga už meninį ugdymą bei pirmų klasių mokytojų bendrus projektus, išvykas. Mokytojai patys sudaro veiklos planus, numato biudžeto išlaidas, organizuoja pirkimus. Kai mokykloje mokosi daugiau nei 3000 mokinių, papildomos veiklos ir iššūkių tikrai pakanka!

Visi posėdžiai, susirinkimai, kvalifika-

cijos tobulinimo kursai vyksta užsienio kalba. Suprantama, puikios užsienio kalbos žinios yra būtinos.

Kokia Lietuvių kalbos sekcija Briuselio II Europos mokykloje bus šiais mokslo metais? Kaip, Jūsų manymu, ji keisis ateityje?

Kai 2006 m. rugsėjo mėnesį atvykome, mums reikėjo įkurti Lietuvių kalbos sekciją. Buvo nelengva, todėl natūralu, kad iš pirmųjų keturių pedagogų likome tik mudvi. Šiomet Lietuvių kalbos skyrius pradėjo septintus metus Briuselio II Europos mokykloje. Mokinių skaičius jau peržengė šimtą, o mokytojų komandą papildė nauji specialistai. Integruojame specialiųjų poreikių turinčius vaikus. Per šį laikotarpį sukūrėme pakankamą materialinę bazę, leidžiančią išradinčiai organizuoti mokymo(si) procesą.

Su mokytojais sudaromos devynerių metų darbo sutartys. Taigi, skatinama mokytojų kaita.

Tikime, kad ateityje išliks tradiciniai renginiai, itin svarbūs pilietiškumui ugdyti, o mūsų nuosirdus įdirbis padės lengviau integruotis atvykstantiems naujiems mokytojams.

Labai norėtume, kad mūsų igyta patirtis būtų įdomi ir reikalinga Lietuvos švietimo įstaigoms.

Dėkoju už atsakymus.

Elvyra MATAČIŪNIENĖ

Kalbame apie strategijos projektą

Valstybinės švietimo 2013–2022 m. strategijos projekto bendrosiose nuostatose (projektas skelbiamas Švietimo ir mokslo ministerijos svetainėje www.smm.lt) skaitome, kad jį parengta siekiant sutelkti švietimo bendruomenės pastangas į esminius pokyčius švietimo srityje...

„Kaip vertintumėte strategijos 2013–2022 m. projektą apskritai?“ – klausiamė Meilės Lukšienės premijos laureato, „Renkuosi mokyti!“ alumną, Kauno šv. Mato gimnazijos matematikos ir informacinių technologijų mokytoją Vygantą KORNEJEVO.

Lyginant šią strategiją su prieš tai buvusiais iškart galima pastebėti, kad mažėja ambicijų. Galbūt tai nusivylimas ar atsargumas, kad ne viską sugebėjome padaryti. Norisi stipresnio vertybinio užtaiso, t. y. kad skaitydami šią strategiją švietimo darbuotojai ne tik tikėtų, bet ir „užsidegtų“ veiklai. Kita vertus, jei Lietuvoje per dešimtmetį būtų pasiekti tikslai, kurie dabar iškelti strategijoje, visas švietimas žengtų didžiulį žingsnį į priekį. Pokyčiai švietime prasidėtų nuo žemiausio lygmens ir kiltų aukštyn, t. y. mokyklų, profesinio rengimo centrų, kolegijų, universitetų bendruomenių atstovai savo teigiamą patirtį panaudotų ne savo sričiai stiprinti, bet viso švietimo sistemai vienyti.

LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Valentinas Stundys pastebėjo, kad dokumente „...daug ekлекtiškos, sureikšmintas neformalusis ugdymas, tarsi jis būtų visos švietimo struktūros bazė...“ Ką manote?

Reikia sutikti, kad neformaliojo ugdymo išskyrimas iškrenta iš visos strategijos konteksto. Kyla klausimas, ar nebus jokių pokyčių formaliajame švietime ir koks jo santykis su neformaliojo. Pats neformalusis ugdymas itin svarbus ir reikalauja didelių pokyčių, bet strategijoje nenumatyta esminių pasikeitimų. Dar svarbiau yra tai, kad neformalusis ugdymas turi būti matomas integraliai bendrojo ugdymo kontekste. Formalusis ir neformalusis ugdymas galėtų būti labiau siejamas, skatinamas

institucijų bendradarbiavimas. Tai nėra tik socialinės rizikos grupių užimtumo reikalas. Ir neformaliojo būdu vaikas galėtų mokytis to, kas svarbu.

Ar galėtumėte įvardyti, ko, Jūsų manymu, projekte labiausiai stokoja?

Norėčiau, kad strategijoje būtų labiau apibrėžta, kaip per dešimtmetį planuojama ugdyti emigracijoje gimusių vaikų lietuvių ir patriotiškumą, kaip planuojama įtraukti į mokymąsi visą gyvenimą ten išvykusiuosius. Dar vienas svarbus dalykas – mokymosi turinio kaita, kur link judės visa švietimo sistema.

**V. Kornejevą kalbino
Zina RIMGAILIENĖ**

Jūsų nuomonė

Šokis – elegancija...

Meno disciplinos ne tik bendrojo ugdymo, bet ir aukštesiose mokyklose praturtina dvasią, plečia akiratį, o šokis gerina ir fizinę sveikatą... Šįkart „Švietimo naujienose“ spausdiname interviu su Lietuvos šokio mokytojų asociacijos prezidentu Arnoldu RIEKUMU.

Pristatykite Lietuvos šokio mokytojų asociaciją.

Lietuvos choreografijos mokytojų asociacija buvo įsteigta steigiamajame susirinkime, vykusiam 2001 m. rugsėjo 29 d. Vilniaus mokytojų namų Didžiojoje salėje. Susirinkime dalyvavo 124 choreografijos mokytojai bei aukštųjų mokyklų dėstytojai iš visos Lietuvos. 2010 m. asociacija perregistruota į Šokio mokytojų asociaciją.

Asociacijos tikslas – vienyti šokio mokytojus, atstovauti jų interesams įvairiose

institucijose; vystyti ir populiarinti šokį: skatinti ir rūpintis šokiu bei jo, kaip dalyko, statusu ugdymo ir mokymo įstaigose. Veiklos sritys – metodinė, koordinacinė, patariamoji, organizacinė ir kt. Asociacija parengė 2002 m. bendrąją šokio programą, aktyviai dalyvavo svarstant ir koreguojant 2010 m. vidurinio ugdymo šokio bendrąją programą. Asociacija kasmet organizuoja Lietuvos šokio pedagogams metodinius-praktinius seminarus, įvairius renginius, vykdo projektus. Mūsų asociacijos nariai konsultuoja ir būna ekspertais, kai reikia įvertinti mokytojų kvalifikaciją. Šokio mokytojų asociacija bendradarbiauja su valstybinėmis institucijomis, kitomis visuomeninėmis organizacijomis ir Lietuvos aukštosiomis mokyklomis. Mūsų partneriai – Vilniaus kolegijos Menų fakultetas ir Žemaitijos kolegijos Telšių fakultetas.

Asociacijos interneto svetainėje matėme žinutę apie XV choreografijos metodinį-praktinį seminarą. Papasakokite apie jį.

Choreografijos metodinis-praktinis seminaras yra kasmetinis, didžiausias asociacijos organizuojamas renginys. Kasmet į jį iš visos Lietuvos suvažiuoja apie šimtą šokio mokytojų. Šiais metais XV seminaras buvo organizuotas dviejuose miestuose (Vilniuje ir Klaipėdoje), kad ir Vakarų Lietuvos mokytojai galėtų dalyvauti seminare. Jame suteikta metodinė ir praktinė pagalba šokio mokytojams, mažą darbo

patirtį turintiems jauniems specialistams. Mokytojai supažindinti su šokio dalyko dėstymo naujovėmis, pagilintos teorijos žinios ir praktikos įgūdžiai, pasidalyta gera darbo patirtimi. Tokių seminarų planuojame rengti kasmet. Jau mąstome apie didesnę, visus mokyklose dėstomų menų dalykus apimančią, tarptautinį renginį Lietuvoje. Jis turėtų vykti 2013 m. balandžio mėnesį.

Ypač didelio susidomėjimo sulaukė ir kitas mūsų kartu su Švietimo ir mokslo ministerija organizuotas renginys – metodinė diena šokio mokytojams. Per ją buvo pristatomos šokio dalyko naujovės, aptariami aktualūs dalyko sklaidos klausimai, surengta diskusija su atsakingais Švietimo ir mokslo ministerijos specialistais. Šį renginį organizuosime ir šiemet.

Pastebėjome, kad esate itin aktyvūs. Dalyvaujate metodinių būrelių susirinkimuose, padedate rengti programas. Ar taip pat tvirtai šokis įsigalėjęs Lietuvos mokyklose?

Šokis mokykloje vis labiau įsigali. Šiuo metu jis dėstomas pradinėse klasėse. Valandos skiriamos iš kūno kultūros pamokų. Mokiniai noriai renka šokio pamokas iš menų bloko ir 11–12 klasėse. Įdomiai ir žaismingai vedamos pamokos itin populiarios, padeda sugriauti įsisenėjusį visuomenės stereotipą: „Aš jau niekada neišmoksiu šokti...“ Deja, šiuo metu šokis nedėstomas pagrindinio ugdymo koncentre, atsiranda pertrauka

tarp šokio pamokų pradinėje mokykloje ir vyresniosiose klasėse. Mes matytume šoki kaip lygiavertį dalyką ir visoje pagrindinėje mokykloje. Jau ir mokslininkų įrodyta, kad šio amžiaus tarpsnio mokiniai juda pernelyg mažai...

Asociacija ištis turi ką veikti... Kolegų pasitikėjimas manimi, kaip asociacijos vadovu, skatina nuolat judėti į priekį.

Ką Jums asmeniškai reiškia šokis? Kodėl vadovaujate asociacijai?

Šoki dėstau Vilniaus Abraomo Kulviečio vidurinėje mokykloje, kurioje šokio mokytojai sudarytos puikios darbo sąlygos: atskira salė pamokoms, taip pat visiškai įrengta choreografijos klasė, pradinukams skirtos valandos ir akompaniatoriui. Aš jau daug metų esu ir lektorius Vilniaus kolegijoje, pastaruoju metu – Menų fakulteto Šokio pedagogikos studijų programos kuratorius, einantis katedros vedėjo pareigas. Savo praktinę patirtį tenka perteikti ne tik mokiniams, bet ir būsimiems šokio pedagogams. Organizuojau respublikinius seminarus, juose ne tik noriai dalijuosi patirtimi, bet ir konsultuoju mokytojus. Esu daug kartų vedęs seminarus užsienyje, stažavęsis Latvijoje, Rusijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Olandijoje, Baltarusijoje.

Nuo 1999 m. dirbu su judėjimo negalia turinčiais žmonėmis. Esu pirmas Lietuvoje šokių mokytojas, pradėjęs dirbti su šokėjais, judančiais neigaliojo vežimėliu. Mano šokėjai yra pelnę prizinių vietų ir nugalėję sportinių šokių varžybose Rusijoje, Lenkijoje, Lietuvoje ir Olandijoje. Dabar savo patirtį perduodu pirmiems šešiams Vilniaus kolegijos Menų fakulteto būsimiems šokio pedagogams, pasirinkusiems šokio vežimėliu specializaciją. Tai išskirtinė, vienintelė Lietuvoje šokio mokytojų specializacija. Labai džiaugiuosi jų pasiekimais, jaučiu studentų norą tobulėti ir tai mane džiugina.

Šokis – specifinė disciplina. Ar mokiniai, besimokantys šokio meno, yra kitokie?

Šokis, elegancija ir etiketas yra neatsiejami dalykai. Nuo 1999 m. esu vienas iš Vienos pokylio Vilniuje organizatorių ir pokylio šokių vadovas. Austrijos, muzikos ir kultūros šalies, tradicija – žiemos pokyčiai, kaip ir pastaruoju metu išpopuliarėję šokių projektai televizijose, skatina mokytis šokti, iš esmės keičia visuomenės, taigi ir tėvų bei vaikų požiūrį į šoki. Tarp mano mokinių mokykloje jau keletą metų iš eilės yra daugiau vaikų nei merginų...

Stebiu, kaip keičiasi visuomenės, kartu ir mokyklos požiūris į šoki. Drąsiai galima teigti, kad viskas tik geryn.

Jūsų šūkis ar žodžiai, kuriais nuolat vadovaujate?

Ne gėda nemokėti, bet gėda nesimokyti!

Aušra ŽIDŽIŪNIENĖ

MOKSLAS • EKONOMIKA • SĄVLAUDA

Kuriame Lietuvos ateitį

EUROPOS SĄJUNGA
EUROPOS SOCIALINIS FONDAS

Pradedamos kurti modernios mokymo(si) priemonės,

skirtos variklinių transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto specialistams rengti

Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla pasirašė sutartį su Europos socialiniu fondu dėl projekto „Variklinių transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto modulinėms mokymo programoms skirtų mokymo priemonių rengimas ir modulinį mokymo priemonių išbandymas“ Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V-03-023 vykdymo. Projektas bus vykdomas pagal Europos Komisijos 2009 m. liepos 17 d. sprendimą dėl 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ įgyvendinimo priemonės VP1-2.2-ŠMM-04-V „Aukščiausios kokybės formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikimas“.

Siekiant mokiniams suteikti kokybiškas profesinio mokymo paslaugas ir užtikrinti jų prieinamumą nebepakanka tradicinių mokymo priemonių, ypač kai technologijos vystosi vis sparčiau, o mokymui naudojami vadovėliai ir juose pateikta informacija kinta. Šios aplinkybės lemia tai, kad būtina parengti naujas, inovatyvias, mokinių motyvaciją skatinančias mokymo priemones, sudarančias sąlygas individualizuoti mokymą, didinti ir užtikrinti profesinio mokymo kokybę ir prieinamumą.

Pagrindinis Vilniaus automechanikos ir verslo mokyklos vykdomo projekto tikslas – didinti profesinio mokymo lanktumą ir gerinti besimokančių asmenų pasirėngimą praktinei veiklai. Vykdamas projektą bus sukurtos ir virtualioje erdvėje paskelbtos modernios, patrauklios elektroninės mokymo(si) priemonės, kurias sudarys 6 moduliai: automobilių variklis; automobilio transmisija; automobilio važiuoklė; automobilio elektros įrenginiai; automobilio elektroninės valdymo sistemos; automobilio kėbulas.

Projekto tikslinė grupė – Lietuvos profesinių mokyklų, vykdančių variklinių transporto priemonių, laivų ir orlaivų posričio, variklinių transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto programas, profesijos mokytojai ir mokiniai. Darbu su elektroninėmis mokymo(si) priemonėmis projekto tikslinei grupei bus sukurtos naudotojų grupės. Joms bus suteiktos interneto prieigos prie virtualioje erdvėje paskelbtų elektroninių mokymo(si) priemonių. Mokiniai, gavę prieigas prie jiems skirtų virtualioje aplinkoje paskelbtų elektroninių mokymo(si) priemonių, galės kai kurias temas nuotoliniu būdu mokytis savarankiškai. Pateikti

testai, įvairios praktinės, savikontrolės užduotys bus skirti mokiniams įvertinti savo žinias. Sukurta vaizdinė medžiaga leis mokiniams nagrinėti juos dominančius dalykus įvairiais lygiais – nuo išorės iki vidaus sandaros, išigilinant į dominančio objekto specifiką ir struktūrą. Demonstravimo priemonės pasižymės interaktyvumu – bus galima stebėti įvairių mechanizmų veikimą trimatėje erdvėje. Mokytojai parengta medžiaga naudosis vykdydami inovatyviais mokymo metodais grįstą automechanikų profesinį mokymą. Vienas iš didžiausių šio leidinio privalumų – visa jame esanti informacija bus nuolat atnaujinama atsižvelgiant į besikeičiantį technologijų pasaulį.

Įgyvendinant šią veiklą sukurtos elektroninės mokymo(si) priemonės taps prieinamos ir patogios naudoti visoms tikslinėms grupėms, padės individualizuoti mokymą. Įgyvendinant projektą parengtos priemonės padės įgyti profesinio rengimo standartuose įvardytas kompetencijas, bus pritaikytos prie sektoriiniuose praktinio mokymo centruose diegiamos technologinės įrangos.

Projekto vykdytojas užtikrins jo tęstinumą instituciniu, finansiniu ir technologiniu aspektais. Įgyvendinus projektą bus vykdomi profesijos mokytojų mokymai, kaip naudotis mokymo(si) priemonėmis, kaip vykdyti mokymus virtualioje aplinkoje. Mokymai bus vykdomi Vilniaus automechanikos ir verslo mokyklos sektoriiniame praktinio mokymo centre. Įgytas žinias mokytojai sėkmingai taikys diegdami naujas mokymo formas. Taip didės profesinio mokymo patrauklumas, gerės jo kokybė ir prieinamumas.

Lilija PUSVAŠKIENĖ
Projekto vadovė

Daugiau informacijos – www.vsam.lt/lt/projektai/es_projektai/es2.html.

Pedagogų stažuotės: metai be skambučio

PATYRĘS MOKYTOJAS RENKASI STUDIJAS

Du istorijos mokytojai – **Mykolas Fedaravičius** iš Kulautuvos vidurinės mokyklos ir **Edgaras Gabrielaitis** iš Domeikavos gimnazijos – stažiuojasi Kauno Vytauto Didžiojo universitete. Jie pasirinko edukologijos magistrantūros programą „Švietimo vadyba“. M. Fedaravičius prisipažino, kad jau seniai jo sąžinė „slegia“ sovietinis diplomai. 37 metus mokykloje dirbantis pedagogas pasiryžo įgyti nepriklausomos Lietuvos magistro diplomą. Be to, jam buvo smalsu, kaip per trisdešimt metų pasikeitė aukštasis mokslas, kuriam jis rengia savo mokinius. „Nors studijuojau dar tik tris savaites, pamačiau, kad tas skirtumas didžiulis. Tarp dėstytojų ir studentų nebėra įtampos, kurią jautėme anksčiau. Vyksta dialogas, dalijamės žiniomis ir patirtimi. Dėstytojai provokuoja pasisakyti – juk jie daugiausia švietimo teoretikai, tad jiems įdomu sužinoti mūsų, praktikų, nuomonę. Taigi nauda abipusė.“

Mokytojas sako jaučiąs didelį visuomenės palaikymą besimokančiam, naujų žinių siekiančiam pedagogui. Tiesa, kai kuriuos aplinkinius šiek tiek sutrikdė, kad tokią didžiulę darbo patirtį turintis mokytojas grįžta į universitetą – ko gi jis dar gali nemokėti. „Visi turėtų stengtis tobulėti visą savo gyvenimą. Ypač pedagogai. Kai tiek metų dirbi tą patį darbą, labai sveika įbristi į naujus vandenius“, – tvirtina jis.

Nuolatinio mokymosi svarbai pritaria ir E. Gabrielaitis. Solidžią darbo patirtį turintis mokytojas nuolat dalyvauja įvairiuose seminaruose, kursuose. „Bet jie trunka dvi ar tris dienas – to nepakanka išmokyti iš esmės naujų dalykų, pakeisti savo mąstymą ar net atgaivinti senas žinias, – sako mokytojas. – Visai kas kita – metų trukmės stažuotė, kai gali atsiduoti mokslams negalvodamas apie tai, kad namie laukia krūvos netaisytų sąsiuvinų. Manau, kad tokia pertrauka būtina kiekvienam ilgai dirbančiam mokytojui.“

ES INVESTICIJA – Į NAUJAS ŽINIAS

Ugdymo plėtotės centre (UPC) dirbanti projekto „Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo sistemos plėtra“ vadovė **Jurgita Šilinskaitė-Vensloviene**

pasakoja, kad prieš projektą buvo konsultuojamasi su mokytojais, kokių kvalifikacijos tobulinimo priemonių, būdų jiems reikėtų. „Daugelis pabrėžė ilgalaikių stažuotčių poreikį, – teigia ji. – Sukantis mokyklinės rutinos rate išties sunku susitelkti, skirti laiko ir pastangų naujoms studijoms ar vadovėlio rašymui.“

Teoriškai ir iki šiol mokytojai turėjo teisę į ilgalaikę stažuotę ar kūrybines atostogas, tačiau dažniausiai koją pakišdavo... finansų trūkumas. „Čia mums itin padėjo ES parama. Ji leidžia mokėti į stažuotę išvykusiam mokytojui nuo stažuotės vietos priklausančią fiksuoto dydžio stipendiją. Ši stipendija apima ir visus darbuotojo bei darbdavio mokėtinus mokesčius, todėl mokytojas nepraranda jokių socialinių garantijų. Iš ES paramos taip pat skiriama studijų įmoka, jei pasirenkamos studijos aukštojoje mokykloje. Pedagogo darbo užmokesčio fondas per jo stažuotę gali būti skiriamas pavaduojančiam mokytojui. Be to, po stažuotės į savo darbo vietą mokytojas grįžta tokiomis sąlygomis, dėl kokių prieš stažuotę susitarė su savo mokykla“, – pasakoja projekto vadovė.

Pagal projektą siūlomos labai įvairios stažuotės. Galima studijuoti aukštojoje mokykloje ir gauti kvalifikacijos tobulinimo, modulio baigimo pažymėjimą ar net įgyti magistro kvalifikacinį laipsnį, rengti metodines priemones ir rašyti vadovėlius vadovaujant mokslo vadovui, kurti, įgyvendinti švietimo projektus, stažuotis kitoje švietimo, mokslo, kultūros įstaigoje ar verslo įmonėje. Stažuotė gali vykti ir užsienyje – tik pačiam reikia susirasti priimančią organizaciją.

TOBULĖJIMAS – KAIP GAIVIAUS ORO GURKŠNIS

„Stažuotės nebūtinai turi būti tiesiogiai susijusios su dėstomu dalyku, – tvirtina J. Šilinskaitė-Vensloviene. – Mūsų mokytojai paprastai turi pakankamai savo dalyko žinių. Projektu siekiama plėsti jų akiratį, leisti įgyti kitokios patirties, kuri įkvėptų juos naujiems, kūrybiškiems darbams, būtų naudinga ir jiems asmeniškai, ir svarbiausia, jų ugdytiniams.“

Į visai naują sritį nerti nepabūgo Širvintų Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijos muzikos mokytoja **Jūratė**

Dvidešimt vienas Lietuvos mokytojas rugsėjį pradėjo neįprastai – ne savo klasėje, o įvairiose mokslo ir kvalifikacijos tobulinimo įstaigose. Jie pasinaudojo galimybe vieneriems metams iš esmės pakeisti savo profesinį gyvenimą – pasirinko metų stažuotę Vilniaus, Vytauto Didžiojo, Kauno technologijos, Šiaulių, Lietuvos edukologijos universitetuose, Širvintų rajono bei Joniškio rajono švietimo centruose ir kt. Per stažuotę mokytojai įgis naujų žinių ir įgūdžių, rašys vadovėlius, sieks magistro laipsnio, kurs mokymo priemones, rengs programas ir projektus.

Ilgalaikės mokytojų stažuotės – viena iš Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamo projekto „Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo sistemos plėtra“ veiklų.

Pirmajame stažuotčių etape buvo pateikta daugiau nei 40 paraiškų. Projekto vadovė J. Šilinskaitė-Vensloviene neabejoja, kad per kitus kvietimus jų bus gerokai daugiau. Artimiausias kvietimas numatytas lapkričio mėnesį

Aniukštienė. Metams ji mokyklą iškeitė į Širvintų rajono švietimo centrą, kuriame talkins rengiant ir įgyvendinant mokymo programas suaugusiems.

„Mokykloje dirbu jau 17 metų ir darbo keisti neketinu. Manau, kad tai – mano pašaukimas, – teigia J. Aniukštienė. – Tačiau jau senokai kirbėjo mintis, kad norėtusi ką nors naujo išbandyti, išmokyti kažko kito, kas man padėtų tobulėti ne tik kaip asmenybei, bet ir kaip pedagogai. Ir štai sužinojau apie stažuotčių projektą! Dirbdama švietimo centre mokytoja nori išmokyti rašyti projektus, rengti programas – šito mokykloje labai reikia.“

Jau 34 metus lietuvių kalbą dėstanti ukmergiškė **Danutė Pociūnienė** stažuoti projektą užtiko atsitiktinai. Ieškodama internete medžiagos pamokai smalsumo vedama spustelėjo nuorodą apie mokytojų stažuotes. „Kai pastebėjau stažuotę Lietuvos literatūros ir tautosakos institute, skirtą poeto Justino Marcinkevičiaus rankraščių tyrinėjimui, mano pirmoji mintis buvo – tai kaip tik man!“ – prisimena ji.

Dabar mokytoja padeda instituto darbuotojams perimti iš poeto žmonos Genovaitės Marcinkevičienės jo rankraščius, juos surūšiuoti, aprašyti ir inventorizuoti. Į atskirą sąsiuvinį mokytoja žymisi savo pastebėjimus, mintis, išvalgas. Tai panaudos ne tik savo pamokose – jau suplanuotas pranešimas Ukmergės rajono liuanistų metodinei grupei.

„Tai ne tik įdomus, bet ir prasmingas darbas, – įsitikinusi D. Pociūnienė. – Juk prisidedu prie vieno iš iškiliausių Lietuvos kūrėjų palikimo išsaugojimo.“

Jaunystėje J. Marcinkevičius buvo vienas iš mėgstamiausių mokytojos poetų: „Prisimenu, kaip mes, paauglės, persirašydavome jo eilėraščius į savo bloknotus, rinkdavome jų iškarpas iš žurnalų ir laikraščių. Dabar savo rankose laikau tuos pačius eilėraščius, tik užrašytus poeto ranka. Tai be galo jaudina.“

Mokytojų stažuoti projektai vyks iki 2014 m. Planuojami dar trys kvietimai į metų ir pusmečio trukmės stažuotes, kuriose galės dalyvauti dar 50 mokytojų. Artimiausias kvietimas į pusmetinę stažuotę – šį lapkritį. Stažuotis gali visi ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, profesinių mokyklų bendrojo ugdymo pedagogai ir pagalbos mokymui specialistai, paskutiniuosius metus dirbę visu etatu ir turintys ne mažesnę nei 8 metų darbo stažą.

Lina PUSVAŠKYTĖ

Daugiau informacijos –
UPC interneto svetainėje www.upc.smm.lt.

Projekto „Saugi mokykla“ motyvacinis seminaras

Vienas iš pagrindinių žmogaus poreikių – saugumas. Kiekvienas norime jaustis saugūs aplinkoje, kurioje tenka gyventi, mokytis, dirbti. Siekdama kuo labiau patenkinti bendruomenės poreikius Šiaulių Simono Daukanto gimnazijos bendruomenė prisijungė prie projekto „**Saugi mokykla**“, kurio pagrindinis tikslas – mokykla be patyčių ir smurto, saugi kiekvienam bendruomenės nariui. Viena iš projekto veiklų – motyvaciniai seminarai bendruomenės nariams. Rugsėį psichologas **Evaldas Karmaza** vedė pirmąjį motyvacinį seminarą, jame dalyvavo gimnazijos mokytojai, administracija, gimnazistai.

Laura MARTUSEVIČIENĖ
Šiaulių Simono Daukanto g-jos socialinė pedagogė

Visas tekstas – gimnazijos tinklalapyje www.daukantas.lt.

Dailės paroda „Kardai. Tapybagrafika. Apžvalga“

„Menas – tai amžinas ieškojimas.“ (P. Pikasas (P. Picasso))

Kauno pedagogų kvalifikacijos centre (KPKC) rugsėį atidaryta Kauno šv. Kazimiero vidurinės mokyklos dailės mokytojo eksperto **Aido Augustčio** dešimtoji autorinė kūrybos paroda „**Kardai. Tapybagrafika. Apžvalga**“. Ją kviečiame aplankyti iki spalio 31 d.

KPKC direktorė **Rasa Bortkevičienė**, įteikdama mokytojui padėkos raštą, pasidžiaugė sėkmingu bendradarbiavimu.

Mokytojas daug dėmesio skiria jaunimo meniniam ugdymui, Lietuvos tradicijų puoselėjimui. 2010 m. apdovanotas „Gerumo kristalu“.

A. Augustčio iniciatyva jau 10 metų Kauno mieste vyksta dailės projektas – meninė akcija „Šv. Kazimieras – Lietuvos jaunimo globėjas“.

Daugiau informacijos apie parodą – www.kpkc.lt.

„Tyrėjų naktis“ Kauno Martyno Mažvydo pagrindinėje mokykloje

Kauno Martyno Mažvydo pagrindinėje mokykloje rugsėjo 28 d. šurmuliavo Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos ir LR švietimo ir mokslo ministerijos inicijuoto projekto „**Tyrėjų naktis**“ renginiai. Šiemet šis projektas buvo įgyvendinamas visose Europos Sąjungos valstybėse. Tą dieną vyko netradicinės pamokos (geografijos pamoka apie meteorologų mokslinius tyrinėjimus ir stebėjimus; fizikos eksperimentų demonstravimas pradinukams: stovintis kiaušinis, šokinėjanti moneta, nesprogstantys balionai ir kt.). Labiausiai vaikams patiko pamokos netradicinėse aplinkose, pavyzdžiui, istorijos pamoka „Kelionė į Egiptą Kauno Mykolo Žilinsko dailės galerijoje“, kurioje mokiniai archajiškoje piramidžių ir didingų faraonų šalyje „plaukė“ Nilu, „statė“ šventyklas, mokėsi hieroglifų rašto ir t. t. Pradinukų

pamoka apie gamtą vyko Klebonišio miške. Eigulys Jonas Mačiulis pasakojo apie Lietuvos miškus, jų problemas ir saugojimo būtinybę. Eigulio akivaizdoje vaikai davė priesaiką, kad mylės ir tausos mišką...

Tą dieną mokykloje vyko ne tik pamokos, bet ir įvairūs konkursai: pradinė klasių mokiniai dalyvavo piešinių konkurse „Pasaulis po 100 metų“, šeštokai rašė rašinius „Laboratorija gyvai“, o aštuntokai varžėsi mokslo žinių konkurse (plačiau apie visas veiklas – interneto svetainėje www.tyrejunaktis.lt).

„Tyrėjų naktis“ populiarina mokslą Lietuvoje. Mokykloje organizuojami „Tyrėjų nakties“ renginiai – puiki neformaliojo ugdymo ir profesinio orientavimo priemonė, galimybė taikyti kūrybiško mokymo(si) metodus.

Auksė PETRUŠEVIČIENĖ
Kauno Martyno Mažvydo pagr. m-klos direktorės pavaduotoja ugdymui

ŠVIETIMO NAUJIENOS

INFORMACINIS LEIDINYS

(Dviem sakiniais)

„Lietuviškas suvenyras – etninės kultūros simbolis“

Tęsiant AKIM („Aukštosios kultūros impulsai mokykloms“) projektą Kauno Martyno Mažvydo pagrindinėje mokykloje svečiavosi ir su mokiniais bendravo tautodailininkas Valentinas Jazerskas – Lietuvos tautodailininkų sąjungos Kauno bendrijos pirmininkas.

Pamoka pavadinta „Lietuviškas suvenyras – etninės kultūros simbolis“. Dailininkas supažindino moksleivius su etninės kultūros ištakomis, tradicinės kultūros simboliais. Remdamasis pirminiais – muziejų – šaltiniais priminė lietuvių liaudies meno ir amatų tradicijas, rodė prieverpstes, verpstes, juostas, ašučius, vazas, rankšluosčių, kraičio skryniąs, sodus, margučius, verbas ir kitus suvenyrus su lietuviškais simboliais.

Šia pamoka buvo siekiama pažadinti moksleivių domėjimąsi tradicine regionine liaudies daile, skatinti etninės kultūros, kaip Lietuvos vizitinės kortelės, propagavimą ir sklaidą.

Auksė PETRUŠEVIČIENĖ
Kauno Martyno Mažvydo pagr. m-klos direktorės pavaduotoja ugdymui

Irena KAKLAUSKIENĖ
Lietuvių kalbos mokytoja, AKIM projekto vykdymo grupės narė

Visas tekstas – www.sac.smm.lt („Švietimo naujienos“ – Redakcijos paštas) ir socialinio tinklo „Facebook“ „Švietimo naujienų“ veidaknygėje.

www.sac.smm.lt

www.facebook.com/pages/Švietimo-naujienos/360526820653464

Vyr. redaktorė Zina RIMGAILIENĖ (tel. 264 9455, el. p. – zina.rimgailiene@sac.smm.lt);
kalbos redaktorė Lina ŠEPETYTĖ (tel. 264 9468);
korespondentė Aušra ŽIDŽIŪNIENĖ, vyresn. specialistas Justinas ŠORYS (tel. 264 9467);
makuotoja Eglė LESNIAUSKIENĖ (tel. 264 9469).

Patarėjai: Vaidas Bacys, švietimo ir mokslo viceministras, Rita Dukynaitė, ŠMM Strateginių programų biuro vedėjo pavaduotoja, Nomedas Barauskienė, ŠMM Komunikacijos skyriaus vedėja, Jūratė Vilkončienė, Vilniaus miesto savivaldybės švietimo organizavimo poskyrio vyriausioji specialistė, Linas Vasarevičius, Vilniaus Jeruzalės vidurinės mokyklos direktorius, Jūratė Šackutė, Vilniaus Žirmūnų gimnazijos istorijos mokytoja.

„Prof. A. Voldemaro likimo kelias“

Kauno pedagogų kvalifikacijos centre (KPKC) pristatyta doc. dr. Raimundo Kaminsko knyga „Prof. A. Voldemaro likimo kelias“ apie žymų tarpukario Lietuvos veikėją, Ministrą Pirmininką. Knygą pristatė pats autorius, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto dėstytojas, pristatyme dalyvavo Kauno miesto bendruomenės nariai, mokytojai, mokiniai. Kiekvienas renginio dalyvis gavo dovanų po knygos egzempliorių, o Viktoras Vėberis suteikė progą kiekvienam pageidavusiajam nemokamai nusikaldinti monetą su nepriklausomos Lietuvos Ministro Pirmininko prof. Augustino Voldemaro atvaizdu.

KPKC inf.

Prasidėjo trečiasis žaidimo „Kodas EUROPASS“ etapas!

Jau trečią kartą žaidimas „Kodas EUROPASS“ kviečia išbandyti savo jėgas ke-
lionėje-viktorinoje apie Europą ir laimėti Europass įsteigtus prizus.

Dalyvauti žaidime „Kodas EUROPASS“ gali visi norintieji svetainėje www.kodaseuropass.lt. Daugiausia balų surinkusiems žaidėjams organizatoriai parengė vertingus prizus ir suvenyrus.

Europass projektas svarbus tiek studentams, tiek baigusiesiems mokslus, tiek ieškančiesiems darbo Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse. Standartizuoti dokumentai ne tik labai palengvina institucijų bendradarbiavimą skirtingose šalyse, bet ir padidina jais besinaudojančiųjų galimybes aiškiai įvardyti savo kompetencijas.

Penki Europass dokumentai palengvina jų turėtojams savo kompetencijų, žinių ir kitos informacijos pateikimą.

Tiesiogiai ir netiesiogiai su šiais dokumentais susiję žaidimo klausimai padeda žaidėjams suprasti, kaip šie dokumentai praverčia praktikoje ir kokiose situacijose jie ypač reikalingi. Rengiant Europass dokumentus prisidėjo Europos Komisija, Europos Taryba ir UNESCO. Šių dokumentų naudojimą skatina daugelis Europos Sąjungos institucijų, įskaitant specialią rekomendaciją išleidusį Europos Parlamentą. Žaidimas vyks iki lapkričio 15 d.

Europass projektas Europos Sąjungos šalyse pradėtas įgyvendinti nuo 2005 m. Lietuvoje jį įgyvendina švietimo mainų paramos fondas (ŠMPF).

ŠMPF inf.

Daugiau informacijos apie žaidimą rasite švietimo mainų paramos fondo interneto svetainėje adresu

www.smpf.lt/lt/naujienos/programu_naujienos/prasidejo_kodas_europass_zaidimo_treciasis_etapas.

Redakcijos adresas:

ŠMM švietimo aprūpinimo centras,
Geležinio Vilko g.12, 01112 Vilnius.
Įm. k. 190995938, a. s. LT057044060001441913
AB SEB bankas, b. k. 70440.
Telefaksas (8 5) 264 9468, el. p. – infoleid@sac.smm.lt.
Spausdino UAB „Petro ofsetas“. Tiražas – 3100 egz.